

Rapportage 2020-2021

Rapportering

Wat is er in de rapporteringsperiode (dit betekent het voorbije kalenderjaar en het lopende jaar tot het moment van rapporteren) gedaan om een levendige toekomst te verzekeren voor uw erfgoed? Wat loopt goed en wat loopt minder goed? U hoeft niet over alle acties even uitgebreid te rapporteren. U kiest zelf wat voor u het meest relevant of prioritair is geweest in de rapporteringsperiode. De erfgoedzorg waar u sterker op heeft ingezet, kan u uitgebreider toelichten dan de acties die voor u minder belangrijk waren. Ook vragen wij u om telkens te duiden wat goed loopt en wat minder goed gaat.

- Het erfgoed beoefenen

In 2020 bleven de beiaardiers hun wekelijkse bespelingen verzorgen. De lockdown opgelegd door de coronamaatregelen creëerde zelfs een bijzondere situatie waardoor beiaardiers de enige muzikanten waren die nog bleven spelen. Zo bezorgden ze aan de bevolking een aangename verpozing in die stille tijd. In steden als Izegem, Mechelen, Turnhout, Genk, Mol, Ronse, Leuven en Harelbeke kan de bevolking verzoeknummers kiezen. Dit alles onder het motto: Beiaardiers breken de stilte! Met de beiaardmuziek wil men de mensen een hart onder de riem steken. Klassiekers zijn: 'We zullen doorgaan' en 'Always look on the bright side of life.' Alle beiaarden spelen tijdens de week van de zorg (15-21/3/21) 'Ik hou van u' om het personeel in de zorg te danken. In verschillende steden zoals Brugge, Tienen en Lommel trokken beiaardiers met een mobiele beiaard naar de woonzorgcentra om de bewoners even met beiaardmuziek een aangenaam moment te bezorgen tijdens de lockdown. In heel veel beiaardsteden gaan de zomerconcerten in 2020 ondanks de coronabeperkingen door, zij het dat de traditionele luisterplaats geannuleerd wordt. Wel worden concerten veel meer dan voorheen via het internet gestreamed. Voor de concerten van een aantal buitenlandse gastbeiaardiers moet een vervanger gevonden worden. Beiaard+-concerten (concerten in samenspel met andere instrumenten, vaak met een mobiele beiaard) kunnen niet doorgaan. Uitzonderlijk beslist een stadsbestuur om de concertreeks te annuleren in het kader van een algehele canceling van culturele activiteiten. Dit gebeurde oa. in Puurs en Lokeren. Elders worden juist omwille van corona extra concerten georganiseerd. Tijdens de kerstperiode wordt onder de noemer 'Leuven Bells' iedere dag om 16u een concert op een van de beiaarden in de stad. In Lier speelde de beiaard uitzonderlijk op 25 december om middernacht. Beiaardiers nemen op 31 december deel aan het slotritueel Let's Tick Together om afscheid te nemen van 2020. In de lente van 2021 worden de klokken van de Ieperse beiaard tentoongesteld in de stedelijke bibliotheek. Wegens renovatiewerken aan het belfort werden de klokken tijdelijk gedemonteerd. In de zomer van 2021 is de situatie ondertussen genormaliseerd en kunnen de zomerconcerten overal weer georganiseerd worden als voor corona. Wel blijft de deelname van buitenlandse gastbeiaardiers nog beperkt. Beiaard+-concerten worden opnieuw mogelijk.

- Archiefzorg

Jan Mertens schenkt aan het archief van de Beiaardschool de beiaardhandschriften van zijn vader Staf Mertens (+2008), eertijds beiaardier van Hoogstraten. Januari 2020: Start van het project catalogering van de bibliotheek van de Beiaardschool in samenwerking met de Stedelijke Bibliotheek van Mechelen.

- Documenteren

Carson Landry, student aan de Koninklijke Beiaardschool, transcribeert een selectie beiaardwerken uit 18e-eeuwse manuscripten met de bedoeling die beter toegankelijk te maken voor uitvoering. De Vlaamse Beiaard Vereniging publiceert vier keer per jaar een Magazine met artikels over beiaardcultuur en -geschiedenis, actuele gebeurtenissen en beiaardverenigingen. De Vlaamse Beiaard Vereniging en de Koninklijke Nederlandse Klokkenspel Vereniging komen tot een akkoord om samen, met ondersteuning van een aantal partners, een jaarmagazine Beiaard- en klokkencultuur in de Lage Landen uit te geven. Het wordt een verzameling van academische en artistieke artikels. De uitgave gebeurt door Amsterdam University Press. In het Nationaal Biografisch Woordenboek volume 24, uitgegeven door de Koninklijke Academie voor Kunsten en Wetenschappen verschijnt een lemma over Jef Denyn gerealiseerd door Koen Cosaert en François van der Jeught.

- Onderzoek

Door de eindejaarsstudenten van de Koninklijke Beiaardschool werden in 2020-2021 de volgende onderzoeken gevoerd die resulteerden in een eindwerk: 2000 - Alex Johnson (USA): Towards a framework for textural analysis of carillon music featuring the carillon preludes of Matthias Vanden Gheyn - Francine Berte (B): Cloches et carillons à la Collegiale Saint-Vincent à Soignies - Johan Van Audenhaege (B): Een rammel met midi. Hoe nieuwe technologie kan bijdragen tot de versteektraditie - Julia Toumassian (B): Konstantin Konstantinovich Saradjev. Een biografie over een uitzonderlijke klokkenspeler - Elien Van den Broeck (B): De abdijbeiaard van Postel. Een groot verleden, met een grote toekomst! - Serafima Yavarouskaya (B): Het gebruik van klokken in de Russisch-orthodoxe Kerk in Wit-Rusland 2021 - Carson Landry (USA): Sounds from the heyday of the old carillon art. Transcriptions of eighteenth-century Flemish carillon music - Marie Jaulin (F): Histoire de la famille Lannoy - Simone Browne (USA): What defines a contemporary carillon culture? Global perspectives, best practices, and a case study of carillon growth in Ukraine - Deborah Hennig (C): 'You play the what?' Creating an image-driven website for people who are unfamiliar

with the carillon.

- Communicatie

Communicatie over de beiaardactiviteiten gebeurt zowel op de klassieke manier met gedrukt materiaal (affiches, flyers, programmaboekjes) als via websites en sociale media. De Uit-kalender is ook een veel gebruikt communicatiekanaal voor de zomerconcerten. Bij de sociale media wordt een Facebookpagina het meest gebruikt. De communicatie gebeurt meestal door de communicatiedienst van een stad of door een plaatselijke beiaardvereniging.

- Sensibilisering

Beiaardiers zetten hun instrument in de schijnwerpers door deel te nemen aan verschillende acties. Meestal wordt dit opgenomen in het journaal van VRT en VT. - de actie tijdens lockdown met keuzenummers. In het speciale Radio1-programma 'We zullen doorgaan' wordt Luc Rombouts geïnterviewd. - Op 28/11/20 spelen 28 beiaardiers voor het Radio2-programma 1000 Klassiekers 'Bohemian Rhapsody' - Met een nummer van K3 geven beiaardiers het startsein van de monumentendag op 12/11/21. - In Brugge en Leuven spelen beiaardiers 'fietsnummers' bij het wereldkampioenschap wielrennen. Op 24 maart 2020 : Uitzending op Canvas van een aflevering van 'Meer vrouwen op straat' waarin de aandacht gaat naar Adele Colson, de eerste gediplomeerde vrouwelijke beiaardier. Naar aanleiding van het programma wordt het beiaardpaviljoen in de Sint-Mettetuin te Mechelen naar haar genoemd. In de maand juni van 2021 wordt een online congres van de Wereld Beiaard Federatie (WCF) georganiseerd vanuit Trinity College, Hartford, Connecticut. De VBV stuurt een concert in gespeeld door internationale studenten van de Beiaardschool en neemt deel aan vergaderingen van de Committee of Delegates. Koen Van Assche wordt herverkozen als voorzitter van de WCF. Koen Cosaert treedt toe tot het 'Executive Committee' van de organisatie.

- Educatie

Op vrijdag 13 maart 2020 beslist de overheid dat de DKO-scholen sluiten omwille van de corona-dreiging. De beiaardlessen gebeuren vanaf dat moment online voor een aantal studenten die thuis over een oefenklavier beschikken. Voor de meeste studenten hervatten de lessen echter pas half mei, wanneer de lokalen van de Beiaardschool weer toegankelijk worden. Ook dan gebeuren de meeste lessen nog online. Extra muros-activiteiten worden gecancelled. September 2020: De afdelingen Peer en Leuven van de Koninklijke Beiaardschool krijgen een doorstart doordat dankzij de inzet van de respectievelijke leraars in iedere afdeling vijf nieuwe studenten aan de beiaardstudie beginnen. Oktober 2020: In Harelbeke wordt het jaarlijks muziekproject 'Benoit & de Beiaard' voor de 6e klassen van de basisscholen omwille van de coronamaatregelen in een videoproject veranderd. Tijdens een virtueel bezoeken aan de beiaard, zingen de klassen onder leiding van Karel Op de Beeck en begeleid op de beiaard door Koen Cosaert het lied 'We zingen met de beiaard van Harelbeke'. November 2020: De Beiaard Wereld Federatie (WCF) post online een filmpje om het brede publiek te informeren over beiaard met de titel: The Carillon, a musical instrument, How is it played? What is its origin?. In 2020 werden alle torenbezoeken en rondleidingen voor scholen geannuleerd. In 2021 waren de scholen weer welkom. In de Beiaardschool werden ook opnieuw workshops muzikale vorming voor de basisscholen georganiseerd. In het Provinciaal Erfgoedcentrum te Ename loopt van 19 maart tot 26 september 2021 de tentoonstelling 'De klokken van Abt De Loose. Beiaardcultuur in Vlaanderen, Oudenaarde en Ename'. Op vrijdag 10 september 2021 wordt een denk- en inspiratiedag georganiseerd rond het thema 'Beiaard en schoolbel: unisono?' om na te gaan hoe de beiaardcultuur geïntroduceerd kan worden bij leerlingen uit de basis- en secundaire scholen.

- Andere

Jan Verheyen, beiaardier van Pelt en Hasselt, presenteert zijn eigen nieuwe beiaard gerealiseerd door de Italiaanse gieterij Allanconi. Het is een toerbeiaard die ingezet zal worden voor de projecten van Bells Lab. De beiaard van Lede wordt gerenoveerd in 2021. Het Erfgoedcentrum Ename realiseert een virtuele reconstructie van de 17e-eeuwse Pieter Hemonybeiaard van de verdwenen Benedictijnerabdij. Luc Rombouts, die als curator een tentoonstelling over dit instrument voorbereid, vult de rol in van virtuele beiaardier. Het project van de Vredesbeiaard voor de Parkabdij ontvangt een bijzondere vermelding van de jury van de 'European Heritage Awards'. Dit zijn de Europese erfgoedprijzen die worden toegekend door Europa Nostra. Naar aanleiding van 20 jaar beiaard in Lommel wordt een compositiewedstrijd uitgeschreven om nieuwe muziek voor het automatisch speelwerk te creëren. Luc Rombouts wordt door de Stad Leuven en de KULeuven aangesteld als curator voor de beiaardcultuur. In 2021 wordt de figuur van Matthias Vanden Gheyn, beiaardier en organist te Leuven, centraal gesteld naar aanleiding van zijn 300e verjaardag. Luc Rombouts verspreidt een bundel arrangementen van diens muziek voor klavier en viool. Op de Facebookpagina en het tijdschrift van Campanae Lovanienses publiceert hij ook een reeks biografische artikelen. Aansluitend wordt een Matthias Vanden Gheyn compositiewedstrijd georganiseerd in twee categorieën: beiaardcomposities geïnspireerd op het begrip kosmologie en arrangementen voor beiaard van muziek uit de 18e eeuw. Via de 'Challenge Vanden Gheyn 300' worden beiaardiers wereldwijd aangespoord om werk van deze Leuvense beiaardier te spelen. Op het ogenblik van rapportage is de doelstelling van 300 beiaarden wereldwijd gehaald (www.vdg300.be). Koen Van Assche, beiaardier van Antwerpen en Lier, realiseert een online project waarbij hij opnames maakt van alle nog bestaande 18e-eeuwse Vanden Gheynbeiaarden in het kader van 300 jaar Matthias Vanden Gheyn. Om de twee jaar krijgt de trommel van de beiaard in het Gentse belfort een onderhoudsbeurt. Dat is traditioneel het moment waarop de stadsbeiaardier de oude speeltrommel 'versteekt'. Gentenaars kunnen zelf bepalen welke nummers ze de komende twee jaar willen horen. 'Klokke Roeland' blijft behouden, maar voor de overige 3 liedjes kunnen de Gentenaars kiezen uit 10 nummers. De keuze is heel gevarieerd, van typisch Gentse liedjes tot internationale songs. In Lier wordt Jasper Depraetere aangesteld als adjunct-beiaardier (juni 2020). In Puurs worden twee nieuwe beiaardiers aangesteld: Dina Verheyden samen met Tim Couck als adjunct (mei 2021).

Zijn er in de rapporteringsperiode kansen gegroeid voor het voortbestaan van uw erfgoed? (Denk hierbij bv aan trends, bewegingen of hypes, groeiende internationale aandacht, interesse vanuit het onderwijs, etc) ...

Ja, o.m. door de extra profilering tijdens de coronacrisis; het muzikaal erfgoed van de beiaard is op die manier zeer dicht bij het

publiek gebracht.

Het nieuwe beleid van Toerisme Vlaanderen 'Reizen naar morgen' biedt een aantal interessante aanknopingspunten om de toeristische inzet van de beiaardcultuur verder te ontwikkelen. De eerste gesprekken hiertoe hebben plaatsgevonden vanuit het Belgian Carillon Heritage Committee.

Zijn er in de rapporteringsperiode bedreigingen gegroeid voor het voortbestaan van uw erfgoed? (Denk hierbij bv aan nieuwe regelgeving, veranderende publieke opinie, etc)

Net als andere manifestaties in de publieke ruimte dient de beiaard rekening te houden met mogelijke klachten met betrekking tot inbreuk in de privésfeer e.d. In de praktijk blijkt dat dit risico voor de beiaardcultuur tot nog toe zeer goed beheersbaar is.

Wat loopt minder goed: rond ca. 20 beiaarden in Vlaanderen wordt weinig of geen animatie gevoerd; het activeren van deze instrumenten via sensibilisering van hun beheerders en/of bespelers is een belangrijke uitdaging.

De connectie met nieuwe Belgen in het kader van de superdiverse samenleving is nog onvoldoende gerealiseerd. Hiertoe dienen op veel plaatsen bijkomende inspanningen te gebeuren.

Waar zal u de komende twee jaar op inzetten om een levendige toekomst te verzekeren voor uw erfgoed? We vragen u om even vooruit te kijken en de acties op te noemen die voor u belangrijk zullen zijn in de komende rapporteringsperiode. Net zoals bij vraag 1 kiest u zèlf wat voor u het meest relevant of prioritair zal zijn in de komende rapporteringsperiode. De erfgoedzorg waar u sterk op zal inzetten, kan u uitgebreider toelichten dan de acties die voor u minder belangrijk zullen zijn.

In het algemeen: in Mechelen worden activiteiten voorbereid om de 100ste verjaardag van de Koninklijke Beiaardschool gepast te vieren. Deze activiteiten zullen zowel beiaardiers in Vlaanderen als collega's in het buitenland mobiliseren en zullen dus de beiaardcultuur in het algemeen een stimulans geven.

Rapportage 2018-2019

Rapportering

Wat is er in de rapporteringsperiode (dit betekent het voorbije kalenderjaar en het lopende jaar tot het moment van rapporteren) gedaan om een levendige toekomst te verzekeren voor uw erfgoed? Wat loopt goed en wat loopt minder goed? U hoeft niet over àlle acties even uitgebreid te rapporteren. U kiest zèlf wat voor u het meest relevant of prioritair is geweest in de rapporteringsperiode. De erfgoedzorg waar u sterker op heeft ingezet, kan u uitgebreider toelichten dan de acties die voor u minder belangrijk waren. Ook vragen wij u om telkens te duiden wat goed loopt en wat minder goed gaat.

- Het erfgoed beoefenen

In het overgrote deel van de torens met een beiaard worden wekelijkse beiaardbespelingen gehouden, uitgevoerd door een vaste beiaardier. Deze bespelingen vinden meestal plaats op de marktdag of tijdens het weekend. De beiaardier speelt hierbij een programma naar eigen keuze, dat vaak inspeelt op een seizoen of gebeurtenis. Zomerconcerten zijn ook een vaste traditie in veel steden, waarbij de titularis of gastbeiaardier een vooraf gepubliceerd programma brengt voor een publiek dat luistert op een daartoe bestemde stille plek. Meer en meer worden beiaard+-concerten georganiseerd, waarbij de beiaard samenspeelt met een andere instrument, ensemble of dans (o.a. in Antwerpen, Mechelen, Gent, Brugge, Nieuwpoort, Grimbergen, Lier, Turnhout, Neerpelt, Kortrijk, Izegem, Harelbeke en Hasselt). Enkele van die beiaard+-formules werden door Vlaamse beiaardiers uitgevoerd in het buitenland (o.a. in de USA, Litouwen, Nederland, Duitsland en Polen). Regelmatig worden dergelijke beiaard+-concerten ook in een concertzaal of kerk uitgevoerd met de Bronzen Piano van Koen Van Assche of de kamerbeiaard van de Koninklijke Beiaardschool.

- Archiefzorg

De Koninklijke Beiaardschool vzw verwerft een deel van het archief van Willy Godenne, voormalig bestuurslid van de Raad Van Bestuur. Het betreft 28 kartons die betrekking hebben op beiaarden en de Beiaardschool. Dit archief werd afgestoten door de Université Libre de Namur. Als onderwerp voor een eindwerk aan de Koninklijke Beiaardschool werd door studente Merel Meersman een collectie partituren gecatalogeerd. Deze collectie werd gedurende de eerste zestig jaar van het bestaan van de school gebruikt als lesmateriaal. Vandaar dat er heel wat linken kunnen gelegd worden tussen deze collectie en het partiturenbezit van beiaardiers.

- Documenteren

In 2019 verschenen twee boeken over beiaard, beiden geschreven door Luc Rombouts: 'De Vredesbeiaard van de Abdij van Park. Zoektocht naar verloren klank' en 'De oorsprong van de beiaard' (de handelsuitgave van zijn doctoraatsverhandeling).

- Onderzoek

Als beiaardier van Mol en onderzoeker van LUCA School of Arts is Carl Van Eyndhoven bezig met een onderzoeksproject, getiteld "Les Cloches de Corneville". Hij behandelt de 19de eeuwse transcripties voor beiaard van opera's door grondige studie van de 19e eeuwse beiaardmanuscripten en versteekmanuscripten. Een en ander vertaalt zich in de programma's van de beiaardconcerten die hij in Mol speelt. Door de eindejaarsstudenten van de Koninklijke Beiaardschool werden in 2018-2019 de volgende onderzoeken gevoerd die resulteerden in een eindwerk: - Een inventaris van de mobiele beiaarden in de wereld: Van toren naar podium : de mobiele beiaard, door Jasper Depraetere (B) - Het klokkenpatrimonium van Dendermonde, door Lorenz Meulebroek (B) - Bells in Ukrainian History and Culture, door Irina Ryabchun (UA) - Carillons et traditions campanaires à Malmedy depuis 1700, door Marie-Madeleine Crickboom (B) - Een introductie voor Westerse musici in de Japanse muziek en beiaardcultuur: Re-opening Japan for Carillon music, door Ayako Vander Poorten (J) - Klokkenpatrimonium van Nizjni Novgorod, door Timothy Couck (B) - Speel-gerelateerde klachten aan het bewegingsapparaat bij beiaardiers : een verkennend onderzoek, door Jasmijn De Wachter (B) - Onderzoek naar snelheidsproblemen bij speeltrommels en naar een alternatieve manier voor het vervaardigen van stiften voor de trommel: Use of Additive Manufacturing Methods for Historic Carillon Automatic Playing. Drum Calibration, door Keiran Cantilina (US) - Octatonism in The Carillon Repertoire, door Thomas Gurin (USA) - De beiaarden van de Petrus-en-Pauluskathedraal van Sint-Petersburg, door Eliza Markaryan (B)

- Communicatie

Communicatie over de beiaardactiviteiten gebeurt zowel op de klassieke manier met gedrukt materiaal (affiches, flyers, programmaboekjes) als via websites en sociale media. De Uit-kalender is ook een veel gebruikt communicatiekanaal voor de zomerconcerten. Bij de sociale media wordt een Facebook pagina het meest gebruikt. De communicatie gebeurt meestal door de communicatiedienst van een stad of door een plaatselijke beiaardvereniging.

- Sensibilisering

Op 30 november 2018 werd in Mechelen een inspiratiedag georganiseerd onder de titel "Beiaardcultuur vandaag. Naar een nieuwe beleving van muzikaal erfgoed" Deze dag richtte zich naar iedereen, beleidsmaker, administratie, organisatie of vereniging die op een of andere manier betrokken was bij het culturele leven of het borgen van (im)materieelerfgoed. Na een

rapportage van de voorbije activiteiten werd er aandacht besteed aan het statuut van de beiaardier en de ontsluiting van de torens voor toerisme. Verschillende concertformules waarbij de beiaard samen speelt met andere instrumenten werden in miniconcertjes aan de deelnemers voorgesteld. In verschillende beiaardtorens worden rondleidingen georganiseerd. Dit gebeurt op sommige plaatsen volgens een vast ritme (o.a. Leuven KUL, Harelbeke en Nieuwpoort). In andere torens gebeurt het na reservatie (o.a. Roeselare, Aarschot) of in samenwerking met de dienst Toerisme (o.a. Mechelen). Kinderen zijn hierbij een belangrijk doelpubliek. Dankzij klasbezoeken aan de beiaard ontdekken vandaag kinderen van zeer diverse oorsprong een culturele traditie uit de Lage Landen. Te Mechelen werd van 10 tot 14 juli 2019 de 8e editie van de Internationale Beiaardwedstrijd Koningin Fabiola georganiseerd. Veertien deelnemers uit negen landen schreven zich hiervoor in. De Amerikaan Alex Johnson werd als winnaar door de internationale jury uitgeroepen. Deze wedstrijd vond plaats onder grote publieke belangstelling en kreeg ruime aandacht in de pers en in de media (o.a. Radio Klara). Door in te pikken op wat in te samenleving gebeurt, slagen beiaardiers erin om aan de beiaardcultuur meer zichtbaarheid te geven. Als voorbeeld: - Het uitvoeren van muziek uit de lage landen voor Radio 1 op de beiaarden van de provinciehoofdsteden. De beiaardklanken werden live op de Radio 1 uitgezonden. - De beiaardcantussen (o.a. Gent en Tienen), - 'Bell Canto', een groot zangfeest in 21 talen met beiaardbegeleiding, naar aanleiding van de 45ste verjaardag van het Centrum van Levende Talen in Leuven. - Op 21 september 2019 spelen beiaardiers een concert naar aanleiding van 20 jaar Unesco-erkenning van de belforten in Vlaanderen en Wallonië. - 4 oktober 2019: Franciscan Call4Peace, met de première van het stuk 'St. Francis' Trial', een interreligieuze compositie van Jo Coenen. De meeste van deze activiteiten vinden plaats in een samenwerkingsverband met lokale socio-culturele of studentenverenigingen.

- **Educatie**

In de muziekacademies van Noord-Limburg en Mol werd in september 2019 gestart met een beiaardopleiding. In de Beiaardschool te Mechelen werd in 2018 en 2019 workshops muzikale vorming rondom de beiaard georganiseerd voor de eerste en tweede graad van de Mechelse basisscholen. Te Leuven werd vanaf oktober 2019 de afdeling van de Mechelse Beiaardschool nieuw leven ingeblazen in samenwerking met de universiteitsbeiaardier Luc Rombouts. Het studieklavier kreeg er een nieuwe huisvesting in het Erasmushuis. Op 26 januari 2018 werd voor de kamerbeiaard van de Beiaardschool in de openbare Sint-Mettetuin een paviljoen ingehuldigd, waar het instrument kan dienen als les- en oefeninstrument voor de Beiaardschool. Op deze locatie worden in mei en september parkconcertjes georganiseerd onder de titel "Beiaardbokes". Dit paviljoen werd eind november 2019 naar Adèle Colson genoemd, de eerste vrouwelijke gediplomeerde beiaardier. In maart 2019 werden in de Beiaardschool masterclasses georganiseerd voor de Yale University Guild of Carillonners (USA) en de studenten van de opleiding beiaard van de Staatsuniversiteit te Sint-Petersburg.

- **Andere**

ANDERE: REVITALISATIE - 11 november 2018: de inhuldiging van de nieuwe beiaard in de Abdij van Park, een replica van de oorspronkelijke beiaard uit 1730. Deze beiaard is een vredesbeiaard met een referentie naar de brand van Leuven in 1914. Deze kwam tot stand dankzij een verzoeningsproject tussen de stad Leuven en de Duitse stad Neuss. - 11 november 2018: de inhuldiging van een nieuwe beiaard voor de Onze-Lieve-Vrouwkerk te Aarschot, waar in het verleden herhaaldelijk een klokkenspel verdween tijdens krijgsgeweld. Dit instrument is een vredesbeiaard in herdenking van de burgerslachtoffers in Aarschot tijdens de eerste dagen van W.O.I - 4 augustus 2019: inhuldiging van de gerestaureerde beiaard van Hoogstraten. Deze beiaard, oorspronkelijk de kerkbeiaard van de Antwerpse kathedraal, werd in de vijftiger jaren op een onoordeelkundige manier verhuisd naar Hoogstraten. Daardoor verloor het instrument veel van zijn kwaliteit. Met de restauratie werd de beiaard weer in de originele staat hersteld. - In Zottegem werd een restauratiedossier opgemaakt voor de toren en de beiaard. Dit dossier wacht op goedkeuring bij de Vlaamse Gemeenschap.

Zijn er in de rapporteringsperiode kansen gegroeid voor het voortbestaan van uw erfgoed? (Denk hierbij bv aan trends, bewegingen of hypes, groeiende internationale aandacht, interesse vanuit het onderwijs, etc) ...

In een interministerieel akkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd het Belgian Carillon Heritage Committee officieel opgericht als een comité ter bescherming en promotie van de Belgische beiaardcultuur. In het BCHC zijn de betrokken overheden, de beiaardgemeenschappen en relevante expertorganisaties en de door de Unesco geaccrediteerde tussenpersonen en ngo's vertegenwoordigd.

De Vlaamse Beiaard Vereniging (VBV) stelde in overleg met de VVSG een visietekst samen met de titel "Beiaardcultuur in Vlaanderen. Een leidraad voor de steden en gemeenten met een beiaard". In deze visietekst wordt de meerwaarde van een beiaard voor een gemeenschap toegelicht, samen met de taakomschrijving van de beiaardier.

De VBV heeft eveneens een uitgebreid traject doorlopen met AHOVOKS, het Vlaams Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenen Onderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen. Het resultaat hiervan is de erkenning in 2018 van het beroep van beiaardier in VKS, de Vlaamse Kwalificatie Structuur. Deze kwalificatie beschrijft onder andere de competenties die een beiaardier moet verwerven.

De nieuwe beiaarden van de Abdij van Park en Aarschot en de gerestaureerde beiaard van Hoogstraten zijn elk op hun manier voorbeelden van het samengaan van historisch denken, toekomstgericht (vernieuwend) denken, sociaal-maatschappelijke relevantie, ondernemingsgericht denken.

De hervorming van het Deeltijds Kunstonderwijs (DKO) maakt het mogelijk om beiaardlessen aan muziekacademies te organiseren. De organisatie en financiering van de Koninklijke Beiaardschool werd opnieuw door een apart besluit van de Vlaamse Regering geregeld, waarbij het vorige besluit aangepast werd aan de nieuwe noden. Dit verruimde aanzienlijk de werking van de Beiaardschool.

De nieuwe focus van Toerisme Vlaanderen op 'selectief, kwalitatief, cultureel toerisme' in plaats van de focus op massa-toerisme

Zijn er in de rapporteringsperiode bedreigingen gegroeid voor het voortbestaan van uw erfgoed? (Denk hierbij bv aan nieuwe regelgeving, veranderende publieke opinie, etc)

Door het wegvallen van de provinciale cultuurdiensten zijn een aantal initiatieven verdwenen (o.a. in de provincie West-Vlaanderen). De drempel tot het bekomen van subsidies via het alternatief, de bovenlokale subsidies van de Vlaamse Overheid, is vrij groot wanneer het om kleinschalige projecten gaat.

De beiaardcultuur in Vlaanderen wordt vandaag sterk gedragen door een beperkt aantal beiaardiers die in hun werking het lokale niveau overstijgen en die extra inspanningen hebben geleverd op het vlak van sensibilisering en educatie. Binnen 10 à 12 jaar verdwijnt die generatie. Vandaag is het niet duidelijk wie die taken in de toekomst zullen overnemen. Er tekent zich nog geen nieuwe generatie af die met hetzelfde elan verder werkt.

Waar zal u de komende twee jaar op inzetten om een levendige toekomst te verzekeren voor uw erfgoed? We vragen u om even vooruit te kijken en de acties op te noemen die voor u belangrijk zullen zijn in de komende rapporteringsperiode. Net zoals bij vraag 1 kiest u zèlf wat voor u het meest relevant of prioritair zal zijn in de komende rapporteringsperiode. De erfgoedzorg waar u sterk op zal inzetten, kan u uitgebreider toelichten dan de acties die voor u minder belangrijk zullen zijn.

In een groot aantal gemeenten of steden zal men op een creatieve en innovatieve manier blijven zoeken om de beiaard een zichtbare plaats te geven in het evoluerende culturele landschap. Dit zal gebeuren door te participeren in culturele evenementen en festivals, door het organiseren van nieuwe concertformules en door samenwerking met lokale partners.

In plaatsen zoals Tienen, Zottegem en Kortrijk wordt er verder gewerkt aan de restauratie van de historische beiaarden. Verder worden er, zoals voor de Onze-Lieve-Vrouwtoren in Tienen en de hoofdkerk van Waregem, plannen ontwikkeld voor de bouw van nieuwe instrumenten.

Internationaal nemen de beiaarden van de KULeuven en de Abdij van Park deel aan International Network of War Memorial and Peace Carillons, waarbij mondiaal een boodschap van vrede en verbondenheid wordt gebracht. Met het project 'Fusion on Bells' wil men in Leuven ook verder ijveren voor het spelen van niet-westerse muziek op de beiaarden, zodat de beiaard ook van betekenis wordt voor de mensen van allochtone afkomst in ons land.

Rapportage 2017

Rapportering Inventaris Vlaanderen voor immaterieel cultureel erfgoed 2017

Vlaamse Beiaardcultuur – Borgingsmaatregelen

1/ Identificatie en documentatie

Conservatiemaatregelen in verband met de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2017

- **Algemeen:** Fotograaf Andreas Dill en Leuvens universiteitsbeiaardier Luc Rombouts gaven bij het Davidsfonds een boek uit met fotoportretten van 15 belangrijke Vlaamse beiaarden. Het boek bevat ook de belangrijkste gegevens van alle beiaarden in Vlaanderen.
- **Brugge:** Beiaardier Frank Deleu bouwt een inventaris op van de torenuurwerken en klokken in de historische binnenstad van Brugge.
- **Nieuwpoort:** Er zijn plannen om het interieur om te vormen tot een torenmuseum. Een belangrijke plaats zou hierin ingenomen worden door de oude speeltrommel, waarvoor restauratieplannen bestaan als demonstratie-instrument.

2016

- **Aalst:** De stadsbeiaard in het Belfort werd gerestaureerd, met onder meer de plaatsing van een nieuw klavier. Het vernieuwde instrument werd ingespeeld op 19 juni.
- **Antwerpen:** Het historisch trommelspeelwerk van de stadsbeiaard in de OLV-toren werd gerestaureerd en opgeleverd op 17 november.
- **Brugge:** Stadsbeiaardier Frank Deleu verzorgt en bereidt een inventaris voor van de luidklokken in de historische binnenstad. De publicatie is voorzien voor 2017.
- **Leuven:** Fotograaf Andreas Dill en universiteitsbeiaardier Luc Rombouts bereiden een fotoboek voor met fotoportretten van 15 belangrijke Vlaamse beiaarden. Dit boek zal ook de belangrijkste gegevens bevatten van alle beiaarden in Vlaanderen. De auteurs hopen het boek te publiceren voor de zomer van 2017.
- **Mechelen:**
Het lesmateriaal dat in de Koninklijke Beiaardschool werd gebruikt van 1922 tot 1981 wordt door een student geïnventariseerd in het kader van zijn eindwerk voor het vak campanologie.
De Koninklijke Beiaardschool verwierf een deel van de nalatenschap van Gaston Van den Bergh, voormalige beiaardier te Mechelen, Halle en Lier.
Op 19 februari ontving het stadsbestuur van Mechelen als inrichtende macht een brief van het Hof waarin bevestigd werd dat Koningin Mathilde voor een periode van vijf jaar haar Hoge Bescherming aan de Koninklijke Beiaardschool verleent.

2015

- **Brugge:** inventarisatie van luidklokken in de historische binnenstad door Frank Deleu (publicatie voorzien in 2016/2017)
- **Mechelen:** publicatie van alle beiaardcomposities van beiaardier en componist Jef Rottiers door de Koninklijke Beiaardschool (dec. '15)

Temse: realisatie en publicatie van een algemene brochure over de beiaard en zijn geschiedenis (zomer) / Gepland in 2016: realisatie van een gespecialiseerde technische brochure over de beiaard.

2014

- **Nieuwpoort:** Volledige restauratie van de beiaard met nieuwe klepels, nieuwe verbindingen, nieuwe toetsen, nieuwe luidbruggen en luidmotoren en een nieuw automatisch spel dat met pistons op de toetsen werkt.
- **Antwerpen:** Restauratie van de stadsbeiaard, met onder meer een nieuw klavier en nieuwe draadverbindingen.

2013

- **Grimbergen:** de muziekpartituren uit de nalatenschap van de voormalige beiaardier Pater Jan Feyen werden geïnventariseerd.
- **Mechelen:** de beiaardmuziek van Jef Denyn, Adolf Denyn, Edward Denyn en Gustaaf Van Hoey werd gepubliceerd in facsimile en in moderne notatie. Op 27 april 2013 schonk Adrian Gebruers, beiaardier van Cobh (Ierland) een muziekmanuscript van Adolf Denyn met de preludes van Matthias Vanden Gheyn. Het manuscript wordt opgenomen in het archief van de Koninklijke Beiaardschool als 'Nalatenschap Staf Gebruers'.

2012

- Handleiding met richtlijnen voor beiaardiers met het oog op een betere zorg voor hun archief (door Resonant)
- **Ieper:** restauratie van de beiaard (inspeling juni 2012)
- **Oudenaarde:** grondige revisie van de beiaard (inspeling op 10 juni 2012)

2011

- **Wingene:** restauratie en uitbreiding van de beiaard (inspeling 12 november 2011)

Plannen

- Restauratiedossiers in voorbereiding: Tienen, Hoogstraten, Nieuwpoort (staat bij 'plannen' in db)

Digitalisering van alle historische beiaardhandschriften (door de Alamire Foundation)

Periode: na 2011

2/ Onderzoek

Documentatie en onderzoek in verband met de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2017

- **Brugge:** Beiaardier Frank Deleu deed archiefonderzoek m.b.t. de Brugse beiaard in de 19de eeuw; verder heeft hij enkele publicaties in voorbereiding, o.m. in "De Triomfkloucke", tijdschrift van de Brugse Klokkenspel Vereniging.
- **Mechelen:** François van der Jeught voerde onderzoek uit in het stadsarchief van Mechelen, waarbij verschillende dossiers gerelateerd aan de beiaardgeschiedenis worden ontsloten. Het verslag van ieder onderzoek verschijnt als artikel in het tijdschrift van de Vlaamse Beiaard Vereniging:
Vijf onbekende aanbestedingscontracten voor de levering van klokken door Peeter (I) Van den Ghein en zijn zonen Hendrik en Hans omstreeks 1600.

Beiaard- en Klavierbouwer François Constant Désiré Somers (1848-1936)

De beiaard van de Sint-Maria Magdalenakerk of Grote Kerk in Goes in 1914

Op woensdag 7 juni presenteerde Piet Hamelink, beiaardier van Sluis (Nederland) voor het vak campanologie de verhandeling *Zingend Brons in Zeeuws-Vlaanderen. Drie carillons en oude luidklokken*. Nikita Tarantsov en Nikita Gratchev presenteerden hun verhandelingen op woensdag 6 september. Tarantsov behandelde een automatische beiaard van Engelse makelij in Neviansk (Rusland). Gratchev inventariseerde de initiatieven waarbij een beiaard in samenspel ging met andere instrumenten of ensembles.

Nieuwpoort: Er wordt elk jaar een speciaal concert of evenement rond de beiaard georganiseerd. In 2017 was dit op 9 juli het Marktconcert met mobiele beiaard, orkest en ballet en op 19 augustus het Westfrontspektakel met mobiele beiaard, pipers en vaandeldansers. Het derde weekend van augustus vond een beiaardfestival met concerten op mobiele beiaard op de zeedijk en langs de havengeul. Zo werden toeristen ook warm gemaakt om de beiaard in de stad te komen bezoeken en/of de concerten bij te wonen.

2016

- **Brugge:** De stadsbeiaardier voert een historisch onderzoek uit naar de voormalige beiaarden van de Abdij Ten Duinen. Dit bracht reeds belangrijke nieuwe gegevens aan het licht. Verder wordt onderzocht of een reconstructie van de oorspronkelijke beiaard uit 1637 haalbaar is.
- **Leuven:** Op 2 november promoveerde universiteitsbeiaardier Luc Rombouts aan de Universiteit Utrecht tot doctor in de geesteswetenschappen, afdeling musicologie, op een proefschrift over de oorsprong van de beiaard. Er zijn plannen om dit proefschrift te bewerken tot een Engelstalige handelseditie.
- **Mechelen:**
 - o Op woensdag 1 juni werden de eindwerken voor het vak campanologie gepresenteerd. Elizabeth Vitu uit Perpignan (Frankrijk) schreef een verhandeling met als titel *Traité Théorique et Pratique des Proportions Harmoniques et de la fonte des cloches. Translation of an 18th Century Treatise on Bell Founding and Bell Harmonics written by Jeremy de Roujoux*. Rachel Perfecto (USA) schreef een eindwerk met als titel *A Guide to Arranging for the Carillon. Common challenges arrangers face and possible solutions*.
 - o De Koninklijke Beiaardschool publiceerde de volledige beiaardwerken van beiaardier-componist Jef Rottiers. Deze editie werd verzorgd door Jürgen Buchner, alumnus en universiteitsbeiaardier van Würzburg, docent Eddy Mariën en directeur Koen Cosaert. Simon Cosaert ontwierp de cover van deze bundel.
 - o De Koninklijke Beiaardschool bereidt een uitgave voor met de composities voor de beiaard solo van Jos Lerinckx.

2015

- **Algemeen:** Doctoraatsonderzoek naar de oorsprong van de beiaard door Luc Rombouts (Universiteit Utrecht; promotie voorzien in 2016)
- **Brugge:** Historisch onderzoek naar de voormalige beiaarden van de Abdij Ten Duinen.

2014

- **Leuven:** Publicatie van boek *Singing Bronze. A History of Carillon Music*, van Luc Rombouts (Leuven University Press)

2013

- **Mechelen:** op 11 december 2013 vond aan de Mechelse beiaardschool een pedagogische studiedag plaats rond de pedagogiek en de repetitietechniek van het beiaardonderricht in samenwerking met Bart Spanhove (Lemmensinstituut).
- **Oudenaarde:** in september 2012 werd in de beiaard van Oudenaarde een nieuw type tuimelaarsysteem aangebracht met gebogen tuimelaars (VEMA-systeem, ontwikkeld door

Marc Van Eyck). Dit systeem maakt afstellen van de draden en de toetsdruk van het stokkenklavier veel eenvoudiger dan met rechte tuimelaars. Het systeem werd gedocumenteerd in een artikel in het Bulletin van de Guild of Carillonners in North America (62, uitgave 2013, p. 32-36).

2012

- Doctoraat over uitvoeringspraktijk op beiaard in de 17de eeuw door Carl Van Eyndhoven (promotie december 2012)
- Stage en eindverhandeling door Klaas Jaap van der Meijden: "De archieven van de beiaardschool verdienen de grootste aandacht". Structuurstudie van het conglomeraatarchief van de vzw Koninklijke Beiaardschool en aanbevelingen inzake archiefbeheer (VUB Archivistiek, 2012, promotor: prof. dr. G. Janssens).
- **Mechelen:** studiedag over Jef Denyn in Mechelen (29 september 2012)

2011

- **Mechelen:** studiedag over 'Nieuwe perspectieven op beiaarderfgoed' (17 september 2011)

PLANNEN

- Engelse vertaling van het boek *Zingend Brons* door Luc Rombouts
 - Studiedag rond het borgen van beiaarderfgoed (zomer 2015, m.m.v. Faro)
- Publicatie CD-rom met het versteekboek + transcripties van Th. De Sany, Brussel, 1648 door de VBV

Periode: na 2011

3 / Communicatie en sensibilisering

Communicatie-initiatieven in verband met de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2017

- **Algemeen:**
 - Op haast alle Vlaamse beiaarden vonden wekelijkse bespelingen plaats. Op de meeste instrumenten werd in de zomer een serie zomerconcerten georganiseerd. Op een aantal plaatsen, zoals Antwerpen, Brugge, Genk, Roeselare, Turnhout en andere, werden bijzondere samenspelconcerten georganiseerd met andere instrumenten en vocalisten. Vaak werd gebruik gemaakt van videoweergave, soms via livestreaming over internet.
 - Op enkele plaatsen vonden bijzondere concerten plaats met mobiele beiaard. Onder meer de Bronzen Piano van Koen Van Assche werd hierbij ingezet.
 - Op verschillende dagen in januari vond op verzoek van de VRTE op 5 beiaardtorens een speciaal concert plaats met een overzicht van 10 jaar hits van de Mia's. In dat kader werd een reportage gemaakt voor het programma *Iedereen beroemd* met Florian Cosaert op de beiaard van Roeselare.
 - Op 5 juni gaf MNM radio het startschot voor de Marathonradio, om studenten een hart onder de riem te steken tijdens de examenperiode. 5 beiaarden in Vlaanderen deden mee en speelden de MNM-tune op de beiaard. Er was een special op de Sint-Pieterstoren in Leuven met Eddy Mariën.
 - Het Belgian Carillon Heritage committee bereidt samen met de Vlaamse Beiaardvereniging en de Mechelse Beiaardschool de 2de inspiratiedag voor

beiaardcultuur voor (19 oktober 2018 in Mechelen). Het comité bereidt zich voor om een officieel statuut te bekomen via een interministerieel akkoord.

- **Aalst:** Ter gelegenheid van de Ronde van Vlaanderen, die op zondag 2 april in Aalst op de Grote Markt passeerde, zette stadsbeiaardier Kristiaan Van Ingelgem de fietsliedjes 'Allez, allez Maurice' (Frank Dingenen) en 'Bicycle' (Queen) op de automaat; ook tijdens de Ronde van Frankrijk tot én met het natourcriterium op maandag 24 juli 2017 te horen.
- **Antwerpen:** N.a.v. de 65ste verjaardag van de Strangers in Antwerpen speelde de beiaard op 20 oktober vele bekende liedjes van de groep. Dit was te volgen op Facebook, en ook kranten, radio en tv gaven aandacht aan het gebeuren. Achteraf kregen de vier iconen een taart met "65" op in café Den Bengel. Ze waren heel gecharmeerd met het initiatief om hun liedjes op de beiaard te horen. De beiaard van Antwerpen wordt regelmatig aangesproken om belangrijke gebeurtenissen in de verf te zetten, zo o.a. *Silence for Peace* op 22 september waarbij de beiaard de hymne speelde die hiervoor gecomponeerd was.
- **Brugge:** Het dagelijks torenbezoek trekt jaarlijks ca. 250.000 bezoekers. Op 28 oktober vonden beiaardactiviteiten plaats voor Iedereen Klassiek (Klara en Concertgebouw Brugge). Op 22 en 23 april waren er tijdens de Erfgoeddagen geleide bezoeken aan de beiaardinstallatie.
- **Diest:** Het repertoire op de vernieuwde beiaardautomaat werd via de sociale media gepromoot. Het publiek kreeg hierbij de gelegenheid om verzoeknummers aan te vragen.
- **Genk:** Op zaterdagavond 29 april was er vanaf 21 uur op het kerkplein in Genk een unieke show 'Elysium. Trumpets & Bells'. Elysium was een bijzondere samenwerking tussen trompettisten van de Genkse Academie, stadsbeiaardiers en Genkse dansers. Ze namen je mee op een muzikale reis doorheen de tijd, met tal van verrassende acts (torendansers, vuurwerk, ...) onderweg. Trumpets & Bells werd een totaalspektakel met licht en geluid, in een choreografie van de Genkse Véronique Lenaers.
- **Kortrijk:** Tijdens de Sinksenfeesten werd op zaterdag 3 juni een Kakofonie-concert georganiseerd op de beiaard van de Halletoren. De muzikale Kortrijkzaan kreeg de gelegenheid om aan het beiaardklavier plaats te nemen voor een try-out.
- **Leuven:**

Op 29 maart vond de driejaarlijkse Beiaardcantus plaats. Met meer dan 4.000 deelnemers was dit niet enkel de grootste studentencantus ooit, maar ook het grootste beiaardevenement van de planeet.

De universiteitsbeiaardier sloot 7 jaar torenbezoeken af voor het goede doel, met een opbrengst van meer dan 7.500 euro ten bate van het project muziektherapie van het Leuvens Kinderkankerfonds. Aangezien de torenbezoeken vanaf nu betalend zijn, wordt de actie afgesloten.
- **Lommel:** In 2017 heeft Elissa Van Hoof, als studentenproject een rondleiding in de Sint-Pietersbandenkerk gegeven, waarbij kinderen van het vierde leerjaar een rondleiding kregen en kennismaakten met het cultureel patrimonium. De beiaard was het kroonstuk. Alle leerlingen mochten de toren beklimmen tot aan de beiaard, en konden dan zelf ook muziek maken onder begeleiding van de stadsbeiaardier, waarbij elkeen 2 noten aangewezen kreeg en door eenvoudige ritmes konden zij zo een muziekstukje improviseren. Op deze manier werden ongeveer 10 scholen bereikt en konden meer dan 200 leerlingen kennismaken met de beiaard van Lommel.
- **Mechelen:**

De beiaardwandelingen o.l.v. een beiaardier kenden een steeds groeiende belangstelling.

Directeur Koen Cosaert concerteerde in de periode van 4 tot en met 12 maart 2017 vijfmaal tijdens *International Carillon Festival* van de *Bok Tower*, Lake Wales, Florida (U.S.A.).

Op woensdag 25 januari 2017 werd een reportage gemaakt voor het VRT-programma *Iedereen beroemd* over de evaluatie van Jasper Depraetere als

student aan de KBS in de reeks uitzendingen over de Sint-Romboutstoren.

Op Paasmaandag 17 april 2017 vond de jaarlijkse VBV-dag plaats in Mechelen.

Aanleiding was de nieuwe kamerbeiaard. De dag begon met de traditionele algemene vergadering in de Keldermanszaal van het Mechels stadhuis. De voormiddag sloot af met een toespraak van Björn Siffer, schepen van Cultuur en met een receptie. Na de middag bezochten en bespeelden de beiaardiers de instrumenten van de Sint-Romboutstoren, van de kerk van Onze-Lieve-Vrouw-over-de Dijle en de kamerbeiaard. Als apotheose volgde een concert in het Cultuurcentrum met de kamerbeiaard in samenspel met verschillende instrumenten.

Van dinsdag 23 mei tot maandag 29 mei 2017 werd de kamerbeiaard ingezet voor de opvoeringen van het spektakel JUST= in het kader van het stadsfestival OP.RECHT.MECHELEN. De voorstellingen vonden plaats in het voormalige Hof van Savoye, vandaag het gerechtshof aan de Keizerstraat in Mechelen. Dit evenement was een project van het muziekensemble *Zefiro Torna* samen met het toneelhuis *Het Arsenal*. De teksten waren van auteur Tom Lanoye; Martin Valcke schreef de muziek. De kamerbeiaard werd afwisselend bespeeld door stadsbeiaardier Eddy Mariën en Dina Verheyden, beiden docenten aan de KBS.

Op vrijdag 16 juni 2017 werden in de afdeling Peer twee reportages gemaakt rond Elien Van den Broeck, die amper dertien jaar oud een schitterend beiaardexamen aflegt op de beiaard van de Sint-Trudotoren van Peer. De eerste reportage werd uitgezonden door Radio 2. VTM toont de tweede reportage tijdens het 19.00 uur-journaal.

Eind juni rolde een nieuwe veelkleurige promobrochure van de pers met informatie over het pedagogisch project van de Beiaardschool. De tekst is opgesteld in het Engels en het Nederlands.

Van zaterdag 1 juli tot zondag 9 juli 2017 namen directeur Koen Cosaert, Eddy Mariën, Koen Van Assche en Dina Verheyden, docenten aan de KBS, samen met verschillende studenten van de KBS in Barcelona deel aan het congres van de *Wereld Beiaard Federatie*. Voor Koen Van Assche en Koen Cosaert paste de deelname ook in hun hoedanigheid van bestuurslid van de *Wereld Beiaard Federatie*. Het traditionele concert van de *Vlaamse Beiaard Vereniging* werd verzorgd door de *Mechelen Carillon School Band*, een *ad hoc*-ensemble van docenten, studenten en alumni van de KBS. Op het programma stond muziek voor beiaard in samenspel met zang en diverse instrumenten. Op het congres werd de nieuwe promotiebrochure van de KBS aan geïnteresseerden ruim bekend gemaakt en bedeed.

Te Rotterdam namen de allerjongste studentjes van de Beiaardschool op 30 september deel aan een beiaardconcert op de startdag van een festival waarbij een jaar lang 170 kinderliedjes uit 170 landen over de stad zullen klinken.

- **Roeselare:** Op 31 augustus speelden stadsbeiaardiers Koen Cosaert en Wim Berteloot een concert op de mobiele beiaard samen met de Stadsharmonie van Roeselare op de Grote Markt. Dit naar aanleiding van het 150-jarig bestaan van dit orkest.

- **Temse:**
De regionale omroep TV Oost maakte een reportage over de beiaard van Temse (10 minuten) als deel van het toeristisch aanbod van de gemeente.

De inwoners van Temse kunnen voortaan kiezen welke liedjes er op het automatisch spel geprogrammeerd worden in samenwerking met de Dienst Cultuur.

2016

- **Algemeen:**
 - o Op haast alle Vlaamse beiaarden vonden wekelijkse bespelingen plaats. Op de meeste instrumenten werd in de zomer een serie zomerconcerten georganiseerd. Op een aantal plaatsen, zoals Antwerpen, Brugge, Genk, Roeselare, Turnhout en andere, werden bijzondere

- samenspelconcerten georganiseerd met andere instrumenten en vocalisten. Vaak werd gebruik gemaakt van videoweergave, soms via livestreaming over internet.
- o Op enkele plaatsen vonden bijzondere concerten plaats met mobiele beiaard. Onder meer de Bronzen Piano van Koen Van Assche werd hierbij ingezet.
 - o In 2016 overleden een aantal toonaangevende musici (David Bowie, Leonard Cohen, Prince, Toots Thielemans, Eddy Wally). Op talrijke Vlaamse beiaarden werden muzikale In Memoriam-concerten gespeeld met muziek van de overledene. Ook een aantal terroristische aanslagen werden aanleiding tot herdenkings- of reflectieconcerten. Bovendien werden beiaarden ingeschakeld in het kader van de Internationale Vluchtelingendag op 19 en 20 juni. Een aantal van deze concerten trokken de aandacht van international, nationale, regionale en sociale media.
 - **Antwerpen:**
 - o Op 18 november vonden filmopnamen plaats voor een speelfilm van regisseur Jan Verheyen. Hierin speelt een acteur de rol van beiaardier.
 - o Op 18 juli was er een interactief optreden met K3 om de allerkleinsten een brug naar de beiaard te geven. Er stond een groot scherm op de Grote Markt en kinderen dansten op de muziek.
 - **Brugge:**
 - o Er werd ingezet op een aantal activiteiten die in de stad plaatsvonden, zoals het Airbag Festival, Club Brugge Kampioen, MAFestival, Bach-Academie, Louis Andriessen weekend, Iedereen Klassiek (Klara), intocht Sinterklaas en andere.
 - o De beiaard in de Brugse belforttoren figureerde in diverse opnames voor Radio en TV (VRT, France 5, Tsjechische Radio en TV, Braziliaanse TV, Japanse TV, enz.).
 - o Op 22 oktober brachten Afghaanse dgen een bezoek aan de beiaard.
 - **Brussel:** In het kader van de Frankfurter Buchmesse, die Vlaanderen en Nederland als gastland presenteerde, presenteerde Toerisme Vlaanderen de Vlaamse beiaardcultuur in haar promotiebrochure aan de hand van een voorstelling van de beiaardsteden Mechelen en Leuven en een interview met de Leuvense universiteitsbeiaardier Luc Rombouts.
 - **Grimbergen:**
 - o In de weekenden van 12 en 19 juni werd een foto-tentoonstelling georganiseerd met foto's van de Amerikaanse beiaardier en kunstenaar Julie Zhu. Centraal in de tentoonstelling stond de toren van de Sint-Servaasbasiliek. De foto's werden op verschillende formaten afgedrukt en verkocht. De tentoonstelling werd op 19 juni ("Dag van de beiaard") afgesloten met een beiaardconcert door Julie Zhu.
 - o Op 1 mei speelde Jasper Depraetere op uitnodiging het jaarlijkse concert waarbij een jonge beiaardier in opleiding een podium kreeg.
 - o Op 15 en 16 oktober vonden in het CC Strombeek dansvoorstellingen plaats door dansgroep Sidharta, op initiatief van de Beiaardvrienden Grimbergen. Hierin stond de beiaardmuziek centraal.
 - **Harelbeke:** Tijdens de zomerconcerten werd 'Exultate', een nieuwe compositie voor beiaard solo van jong Harelbeeks talent Erik Desimpelaere gecreëerd naar aanleiding van 25 jaar beiaardconcerten in Harelbeke.
 - **Herentals:** Er werd een nieuw concept van de beiaardconcerten opgestart onder de naam "Chambre d'amis". Omwonenden met een groot terras of een tuin nodigden vrienden of familie uit om naar de beiaard te luisteren. Na afloop bracht de beiaardier een bezoek aan die private luisterplaats
 - **Kortrijk:** Op 1 juli vond een concert met beiaard en woord plaats rond het thema "Begijnhofsproken", in samenwerking met de Vrienden van het Kortrijks Begijnhof.
 - **Leuven:**
 - o Op 22 oktober voerde de universiteitsbeiaardier het werk Tierkreis van Karlheinz Stockhausen uit op de beiaard in de bibliotheektoren in het kader van het Festival van Vlaanderen Leuven.
 - o Op 24 september verzorgden vier beiaardiërs vier concerten op de vier beiaarden in de

binnenstad in het kader van het stadsfestival Utopia. De uitgevoerde werken werden door het publiek vooraf geselecteerd als zijnde muziek die men in zijn persoonlijk utopia wilde beluisteren.

- o Op Wereldvluchtelingendag (20 juni) ontving universiteitsbeiaardier Luc Rombouts een groep vluchtelingen op de bibliotheektoren. Bij deze gelegenheid voerde hij het lied 'Bange Blanke man' van Willem Vermandere uit.
- **Mechelen:**
 - o De beiaardwandelingen met o.m. de beiaardschool en de Sint-Romboutstoren en miniconcertje kennen steeds meer success.
 - o In juli verbleef Koen Cosaert, directeur van de Koninklijke Beiaardschool, op uitnodiging van het Flanders Center in Japan naar aanleiding van 150 jaar diplomatieke betrekkingen tussen Japan en België. Hij verzorgde onder meer concerten en een masterclass in Itami, Osaka en Shigaraki.
 - o Op 29 april beleefden kinderen van de eerste klas uit de basisschool van Coloma uit Mechelen een cultuurdag rond de beiaard met rondleidingen in de beiaardschool door Koen Cosaert, workshops door Jan Verheyen en een bezoek aan de beiaarden van de Romboutstoren.
 - o Op 27 februari organiseerden de drie kunstscholen in Mechelen de Dag van het Deeltijds Kunstonderwijs. In een rechtstreekse uitzending van radio Klara kwam de beiaardschool aan bod met een optreden van het handbellenkoor van de jeugdklas o.l.v. Elena Sadina en met interviews met studente Julia Toumassian en directeur Koen Cosaert. De beiaardschool organiseerde ook torenbezoeken op Sint-Rombouts voor de jongste leerlingen van het Stedelijk Conservatorium.
- **Lommel:** Zomer 2016 en 28 september 2016: prijsuitreiking van de Derde beiaardtunewedstrijd (tune schrijven voor het automatisch speelwerk) en inhuldiging nieuwe speelcomputer.
- **Neerpelt:** 5 november: wereldpremière van "Klankspiegelingen" in de kerk van Neerpelt. Klankspiegelingen is een totaalproject, gebaseerd op het verhaal van een jongen die op zoek gaat naar de perfecte klank. Zowel het verhaal (Luc Morren) als de muziek (Nick Van Elsen) werden speciaal voor het project geschreven. Klankspiegelingen is een vorm van community art, waarbij amateurs samen met professionals een project uitwerken. Het werd gespeeld door 140 lokale deelnemers: een harmonie-orkest, jeugdkoor, dansgroep, organist, beiaardier en fotografen (projecties van foto's). De twee voorstellingen lokten ruim 650 toeschouwers, die allen onder de indruk waren.
- **Nieuwpoort:** 13 en 14 augustus: beiaardfestival op de zeedijk, met mobiele beiaard en verschillende muzikale combinaties
- **Peer:** Op 12 november 2016 had in de St-Trudokerk van Peer een Jubileumconcert '25 jaar beiaard' plaats. De mobiele beiaard 'Jef Denyn' werd gebruikt. Op het programma stond een optreden van het handbellenkoor 'Akabella'. Het trio Koen Van Assche met harp en fluit. Er is ook een werk gecreëerd voor 4 houtblazers, orgel, mobiele beiaard en verteller. De compositie heet 'The Two Diggers', op tekst van Julie Zhu en muziek van Erik Vandervoort.
- **Tienen:** Op 10 oktober vierde de stad Tienen haar eerste nieuwe feestdag ('tien – tien'). Naar aanleiding hiervan werd een nieuw stadslied ingezongen, dat door stadsbeiaardier Luc Rombouts in première werd gebracht op de stadsbeiaard.

2015

- **Algemeen:** Ontwikkeling van een beiaard-app '[jukebells](#)' met een jukebox-functie om het publiek dichter bij de beiaard te brengen; in de toekomst zullen de functionaliteiten van deze app nog worden uitgebreid. Hiertoe werd een subsidieaanvraag gericht aan de Vlaamse Overheid.
- **Brugge:**
 - 10 oktober: 'Bellenbad' - 1.000 handbellen in samenspel met de stadsbeiaard in een

compositie van Frank Deleu (Iedereen Klassiek van Radio Klara).

12 en 13 september: tentoonstelling automatische klokspellen en beiaarden in Brugge (Hof van Gistel)

20 september (Open Monumentendag): lezing over de tijdmeting in en rond Brugge

26 april (Erfgoeddag): lezing door Frank Deleu over de klokkengieters Dumery in Brugge en wat van hen overblijft

- **Brussel:** 18 september - uitreiking van de UNESCO-oorkonde aan de beiaardgemeenschappen van Vlaanderen en Wallonië in het stadhuis van Brussel; voormiddag concerten op mobiele beiaard op de Kunstberg; namiddag jukebox-concert op de beiaard van de kathedraal.
- **Genk:** april 2015 - inrichting van een permanente tentoonstelling over de Genkse beiaardgeschiedenis in de St. Martinustoren te Genk en organisatie van begeleide tentoonstellings- en torenbezoeken.
- **Gent:** 5 april - Paasconcert op het belfort met percussiegroep Passa Tempo, liedjeskwis, levende Paashaas met snoepjes voor de kinderen die het liedje konden raden, première van de nieuwe liedjes op de trommel.
- **Leuven:**
 - Universiteitsbeiaard: bespelingen in het kader van actuele gebeurtenissen (Griekenland, aanslagen Parijs in voorjaar en najaar).
 - Documentaire van drie studenten van de Luca School of Arts, Campus Narafi over de beiaard van de Leuvense Universiteitsbibliotheek en zijn beiaardier Luc Rombouts.
 - Lezingen 'Music in the cloud: 5 eeuwen beiaardcultuur in Vlaanderen' door Luc Rombouts (verschillende plaatsen)
- **Lommel:** 20 juni - de beiaard van Lommel was actief betrokken bij "Beeldig Lommel", een cultureel internationaal stadsproject rond levende beelden.
- **Mechelen,** beiaardschool:
 - 4 oktober: Mechelse dag in het kader van Mons 2015 Culturele Hoofdstad van Europa (vier concerten op de beiaard van het pas gerestaureerde belfort rond het thema Roland de Lassus).
 - 11 mei: Malinovi Zvon, documentaire van ca. 8 minuten over de Koninklijke Beiaardschool door Olga Lombaers (Luca School of Arts, Campus Narafi).
 - 5 maart: nieuw communicatieplan voor Mechelen als beiaardstad (nieuw logo, nieuwe huisstijl, nieuwe baseline MECHELEN. HART VOOR BEIAARD).
- **Neerpelt**
 - Voorjaar 2016: Kinderproject
 - Mei 2016: jeugdproject
- **Nieuwpoort:** CD-opname op de gerestaureerde beiaard.
- **Poperinge:** December 2015 - pianofestival dat 100 jaar Talbot House viert vanuit de piano die daar staat en ook de beiaard meeneemt, met drie concerten.
- **Verschillende beiaarden:**
 - Samenspelconcerten (Antwerpen, Brugge, Diest, Gent, Hasselt, Izegem, Kortrijk, Lier, Peer)
 - Vertelling en beiaard (die Zauberflöte, met Phili en Arie Abbenes; verschillende plaatsen)
 - Carillon Jam (beiaard in DJ) (Brugge, Tielt)
 - Verzoeknummers (Leuven, Temse)
 - Luisterwedstrijd (Leuven, Temse)
 - Beiaardcantussen (Antwerpen, Gent, Kortrijk)

2014

- o **Aalst:** 15 juni - Internationale beiaarddag. Rosemarie Seuntiëns met de act Roaming Bells op de Praagse rijdende beiaard; tevens viering Kristiaan Van Ingelgem 20 jaar stadsbeiaardier te

Aalst

- o **Harelbeke:** 26/9 - Concert "Benoit & de beiaard", kinderen van de Harelbeekse basisscholen zingen met de beiaard o.l.v. Karel Opdebeeck.
- o **Hasselt:** 'Carillon Jam' - Speciaal concert voor beiaard en dj, door Jan Verheyen en dj Courtasock
- o **Izegem:** 9/6 - beiaardconcert "Memorial Chimes" door Koen Cosaert met oorlogspoëzie door Benjamin Sercu // 7/1 - beiaardconcert door Stefano Colletti met projectie van live schetsen door kunstenaar Geert Devos
- o **Kortrijk:** 25/8 - beiaardconcert " Memorial Chimes" door Koen Cosaert met oorlogspoëzie door Stefan Van Craeynest // 18/8 - beiaardconcert door Arie Abbenes (beiaard) & Philly Abbenes (woord): Orpheus van C.W. von Gluck // 11/8 - beiaardconcert door Frank Deleu en Jean-Pierre Hautekiet: "De beiaard danst Tango". Live-projectie van beiaardiers op led-wall grote markt met dans op de Grote Markt door vereniging "Tango Kortrijk".
- o **Leuven:** Eind augustus - speciale concerten ter herdenking van de brand van Leuven, met integratie van de beiaard van de universiteitsbibliotheek // Januari - opening van de Bibliotheektoeren, evocatie van de geschiedenis van de centrale universiteitsbibliotheek, met ruime aandacht voor de beiaard
- o **Mechelen:** 25-28 juni - Internationale Beiaardwedstrijd Koningin Fabiola in Mechelen. Nieuw was het feit dat op de tweede finaledag de vijf finalisten zich presenteerden op een mobiele beiaard (Bronzen Piano) in het cultuurcentrum en ondermeer een werk uitvoerden voor beiaard, klarinet-solo en strijkorkest (Elegy on a Ground van Geert D'hollander). De wedstrijd biedt telkens ook de kans om een nieuwe werk voor beiaard te laten schrijven door een gerenommeerd componist. Dit maal als plichtwerk "Play-back" van Frédéric Devreese.
- o **Roeselare:** 28 augustus - beiaardconcert door Koen Cosaert i.s.m. de Roeselaarse koren en samenzang door het publiek rond het thema "Chanson d'amour" // 14 augustus - beiaardconcert door Arie Abbenes (beiaard) en Phili Abbenes (woord): Orpheus van C.W. von Gluck

2013

- **Gent:** sinds 2013 vindt er elke maand een [speciaal themaconcert](#) plaats.
- **Grimbergen:** actieve inspanningen worden gedaan om jonge kinderen in contact te brengen met de beiaard (maart-april: kennismaking van leerlingen van de muziekschool met de beiaard 23 juni: jaarlijkse Child Focus beiaardhappening, met zangkoor AMV; 27 augustus: deelname aan Roefeldag.
- **Harelbeke:** interactieve bezoeken voor kinderen van de Harelbeekse basisscholen (4e leerjaar) aan de beiaard.
- **Harelbeke:** project "Benoit en de beiaard". Dit is een project muzikale vorming van het Peter Benoit-museum Harelbeke rond de figuur van Peter Benoit en de beiaard olv muziekpedagoog Karel Opdebeeck voor de kinderen van de Harelbeekse basisscholen (6e leerjaar).
- **Hasselt:** verschillende innovatieve concertformules werden opgestart onder impuls van stadsbeiaardier Jan Verheyen. Sommige van deze formules worden ook in andere steden uitgedragen:
 - Bells Ball (combinatieconcerten met folkgroep Naragonia)
 - Drum and bells (combinatieconcerten met elektronische drums)
 - Tour artistique: theatrale rondleiding in de beiaardtoren van Hasselt
 - Beiaard en DJ in Hasselt
- **Mechelen:** in januari-februari 2013 werd een Scholenproject (link onder: www.compagnieaardbei.be) georganiseerd. Het project bestond uit een lessenspakket rond beiaard dat leerkrachten in de klassen gebruikt hebben en uit een campanologische workshop door beiaardier Jan Verheyen. Het geheel werd gevolgd door een interactief bezoek aan de Sint-Romboutstoren.

- **Nieuwpoort** - INTERREG beiaard project 'Soundscape, de hemel als concertzaal' (zie 2012): de stad Nieuwpoort nam deel aan het INTERREG beiaard project '[Soundscape, de hemel als concertzaal](#)'. Hierbij werden diverse activiteiten georganiseerd in Duinkerke en Nieuwpoort. Frans publiek kwam luisteren in Nieuwpoort en omgekeerd. Onder meer een mobiele beiaard werd ingezet.
- **Roeselare**: rondleidingen voor scholen en groepen in de Sint-Michielstoren, georganiseerd door de Roeselaarse Klokkengilde. Tijdens de Roefeldag creëerden de Roeselaarse kinderen hun eigen lied op de beiaard.
- **Ronse**: er werd een aanbod gelanceerd voor verenigingen om torenbezoek aan te vragen. Dertien groepen gingen op dit aanbod in.
- **Tienen**: interactieve bezoeken voor kinderen van het 5de en 6de leerjaar (i.s.m. Jeugd & Muziek Tienen).

2012

- (Europees) INTERREG-project '[Soundscape, de hemel als concertzaal](#)' met West-Vlaamse en Noord-Franse partners: beiaardfestival met uitwisselingsconcerten, bustrip, dansinitiatie met beiaard, open deur voor leerling-beiaardiers uit Frankrijk en België.
- Beiaardspel tijdens de Open Kerkendag op een aantal lokaties (3 juni om 14 u)
- **Gent**: Integratie van de beiaard in de Gentse Feesten (actie: 'laat je naam klinken op de Gentse beiaard')
- **Hasselt**: Integratie in multiculturele happening 'de wereld in stad' (9-12 augustus)
- **Leuven**: Concertreeks 'Bach on Bells' in samenwerking met Museum M te Leuven (Bach als inspiratie voor kunstenaar Sol LeWitt) // integratie van de beiaard in Erfgoeddag
- **Mechelen**: beiaardjeugdwedstrijd (21 en 22 april 2012)

Plannen:

Er staat een project in de steigers in de bibliotheektoren van Leuven. In de toren zal een evocatie ingericht worden, met prominente aanwezigheid van de beiaard.

Periode: na 2012

4/ Overdracht

Initiatieven rond overdracht van de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2017

- **Brugge**: Tijdens de Erfgoeddagen op 22 en 23 april gaf beiaardier Frank Deleu een lezing over "Zorg": restauratie, onderhoud van de beiaardinstallatie in Brugge. Verder gaf hij diverse lezingen voor socio-culturele organisaties rond diverse facetten van de Brugse beiaardgeschiedenis (Beiaardrestauratie 2010, Gietersgeslacht Dumery, de luidklokken in de historische binnenstad). Verschillende groepen en TV-stations brachten een speciaal bezoek aan de beiaard.
- **Mechelen**:
Op zaterdag 18 februari 2017 tijdens de DKO-dag geeft Dina Verheyden samen met enkele van de jongste studenten van de Beiaardschool in het Stedelijk Conservatorium een instrumentvoorstelling over beiaard.
Van 13 tot en met 15 maart 2017 organiseert de KBS een *masterclass* voor de *Yale University Guild of Carillonneurs* (U.S.A.) Deze vereniging van jonge beiaardstudenten

bezoekt Mechelen iedere twee jaar.

In de week van 27 maart 2017 wordt een *projectweek* voor de studenten georganiseerd. Hoogtepunt van deze *projectweek* is de lezing door Bert Augustus, campanoloog van de klokkengieterij Koninklijke Eijsbouts uit Asten over de nieuwste ontwikkelingen in de klokkengieterij.

Op 29 april, tijdens de jaarlijkse Beiaarddag, houdt Malgosia Fiebig, stadsbeiaardier van Utrecht en Nijmegen, een masterclass beiaardspel voor studenten en alumni.

Van woensdag 31 mei 2017 tot en met 9 juni 2017 is directeur Koen Cosaert naar de *Rees Memorial Carillon* in Springfield, Illinois (U.S.A.). Vooreerst maakt hij deel uit van de jury voor de *Rees Memorial Carillon Competition*, een internationale beiaardwedstrijd die voor de eerste maal wordt georganiseerd en volledig geïnspireerd is op de vijfjaarlijkse Internationale Beiaardwedstrijd Koningin Fabiola. Margaret Pan uit Boston, alumni van de KBS, wint de *Rees Memorial Carillon Competition*. Directeur Koen Cosaert evalueert een eindexamen aan de *North American Carillon School* waarmee de KBS een samenwerkingsakkoord heeft. Er volgt een *masterclass beiaardspel* en een lezing over het ontstaan van de beiaard in de Lage Landen. Ten slotte brengt directeur Koen Cosaert twee concerten tijdens het jaarlijkse beiaardfestival van Springfield.

Jakob De Vreese, beiaardier van Geraardsbergen, realiseert als eindwerk voor het vak campanologie de nieuwe website *Salvator*. Op deze website kunnen beiaardiers voortaan eigen arrangementen en composities uitwisselen. Studenten en leraars van de Beiaardschool kunnen er ook de digitale bibliotheek van de school raadplegen. Deze website wordt gelinkt aan de website van de Vlaamse Beiaard Vereniging.

De Beiaardschool organiseert op 11 november een studiereis voor de docenten, studenten en leden van de vzw Toren & Beiaard naar de beiaarden van Mol, Turnhout en Neerpelt. Op woensdag 13 december houden de leraars van de Beiaardschool een studiedag met twee sessies: a. "Houding en ontspanning aan het beiaardklavier" o.l.v. kinesitherapeut Hans Verret; b. "De partimento-praktijk in de 18e eeuw" door Wannes Vanderhoeven.

Tienen: Zoals elk jaar vonden op de Sint-Germanustoren torenbezoeken plaats van 5de en 6de-jaarsleerlingen in het kader van Jeugd & Muziek.

2016

- **Brugge:** Op 23 en 24 april hield stadsbeiaardier Frank Deleu lezingen over de luidklokken in de historische binnenstad.
- **Brussel:** Op 22 april organiseerde het Belgian Carillon Heritage Committee een inspiratiedag over de waarde van de beiaard voor lokale gemeenschappen in het federale parlement. Voormiddag waren er lezingen met best practices rond borging van beiaarderfgoed; 's middags waren er twee concerten op de beiaard van het parlement en namiddag werden in workshopvorm 6 thema's uitgediept. De dag werd afgesloten met de uitreiking van de UNESCO-diploma's aan de beheerders en beiaardiers van lokale beiaarden.
- **Hoogstraten:** Stadsbeiaardier Luc Dockx organiseerde toren- en beiaardbezoeken voor verschillende doelgroepen op de Sint-Katharintoren.
- **Leuven:** Op 19 november gaf universiteitsbeiaardier Luc Rombouts als laatste van 5 archiefbrunches een lezing met als titel 'Klokken boven Leuven'.
- **Mechelen:**

Een student van de Koninklijke Beiaardschool bouwt een website uit voor uitwisseling van partituren onder de beiaardiers. Dit gebeurt in het kader van een eindwerk voor het vak campanologie.

Op 7 december vond een studiedag voor de docenten van de beiaardschool plaats in de klokkengieterij Royal Eijsbouts te Asten (Nederland). Er werd aandacht gegeven aan alle nieuwe en toekomstige ontwikkelingen in de klokkengieterij.

Op 24 september vond in het congrescentrum Lamot een internationaal symposium plaats met als titel 'The New Era of Carillon Art. How Bells Connect Belgium and Japan.' Aanleiding was 150 jaar vriendschap tussen België en Japan. Het symposium werd mede mogelijk gemaakt dankzij de Koninklijke Beiaardschool, Japan Foundation, de Japanse ambassade, de organisatie Act for Japan en de Vereniging voor Toren en Beiaard. De coördinatie lag bij Mariko Matsue, alumna van de Koninklijke Beiaardschool. Er waren lezingen, concerten en een haikuwedstrijd, alle met het oog op uitwisseling tussen Vlaamse en Japanse klokken- en beiaardculturen. Op 17 september vertegenwoordigden directeur Koen Cosaert en stadsbeiaardier Eddy Mariën de Stad Mechelen tijdens de *Jour du Patrimoine* te Saint-Quentin. Onder grote belangstelling wordt het inhuldigungsconcert van de beiaard uit 1924 gereconstrueerd. Centraal stonden de dankbaarheid van Saint-Quentin aan Jef Denyn, de Stad Mechelen en zijn bewoners, die eertijds de wederopbouw van de beiaard financieel hebben ondersteund.

Op 2 maart bezocht een delegatie uit Constancia (Portugal) het stadhuis, de beiaardschool en de Sint-Romboutstoren. De delegatie bestond uit burgemeester Julia Maria Gonçalves Lopes de Amorim, Alberto Elias, voorzitter van Associação CICO en Ana Elias, lerares aan CICO. Het doel van het bezoek is een gesprek over de verdere toenadering tussen de beiaardschool en CICO (Centro Internacional do Carrilhão e do Órgão).

- **Neerpelt:** In november vond een introductie cursus beiaard plaats op de mobiele beiaard van de Mechelse beiaardschool (2 lessen, oefenmomenten op mobiele beiaard en vervolgens eerste mini-beiaardconcert op de torenbeiaard van Neerpelt).
- **Tienen:** Van april tot augustus werd in de Sint-Germinuskerk een tentoonstelling georganiseerd met archiefstukken over de geschiedenis van de stadsbeiaard.

2015

- **Brakel:** Regelmatige bespelingen door studenten van de Koninklijke Mechelse beiaardschool (elke eerste woensdag en derde zaterdag van de maand).
- **Gent** (najaar): 'gezocht mini-beiaardiers' - kinderen tussen 3 en 12 jaar mogen liedjes spelen op de beiaard onder toezicht en onder muzikale begeleiding van de stadsbeiaardier (27/9, 25/10, 29/11).
- **Leuven** (26 april, Erfgoeddag): beiaardworkshop voor kinderen op de beiaard van de universiteitsbibliotheek
- **Mechelen**
 - Op 1 september: start schooljaar 2015. 62 studenten ingeschreven (26 dames, 36 heren / 12 IP-studenten (Intensief Pakket) / 17 jonger dan 18 / 13 nationaliteiten: Armenië, Australië, België, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Japan, Luxemburg, Nederland, Oekraïne, Rusland, USA, Zuid-Korea)
 - 14-19 april: studiereis naar Sint-Petersburg voor de leerlingen van de kinderbeiaardklas onder leiding van lerares Elena Sadina.
 - 9-11 maart: Masterclass door 7 docenten van de KBS aan 18 beiaardstudenten van de *Yale Guild of Carillonners, Yale University, New Haven (U.S.A.)*. Er waren aanvullende bezoeken aan de beiaarden van Antwerpen en Lier.

Verschillende beiaarden: Schoolbezoeken (o.m. Harelbeke, Temse, Tienen)

Doorlopend

In verschillende steden vindt een kangoeroeproject plaats, waarbij gevorderde leerlingen stagebespelingen kunnen doen onder begeleiding van de titularis van het instrument (Leuven, Nieuwpoort)

2014

Koninklijke Beiaarschool te Mechelen:

- o 11 november: studiereis naar drie Waalse beiaarden: Hoi, Namen en Gembloux. Verbroedering met Waalse beiaardiers.
- o 16 juli: lezing over de muziekbibliotheek en de collectie van de beiaardschool door Mariko Matsue, bibliothecaris van de KBS, op het congres van IAML (International Association of Music Libraries) in Antwerpen.
- o 8-9 juli: Masterclass voor de leden van de Carillon Society of Australia
- o 28 en 29 april: de Mechelse beiaardschool organiseerde een Masterclass voor de beiaardstudenten van de Staatsuniversiteit te Sint-Petersburg.
- o Mei: publicatie van nieuwe methode voor beiaard-vierhandig: Ludus Modalis II, gecomponeerd door Geert D'hollander

Antwerpen – Lier – Leuven – Nieuwpoort – Ieper – Brugge: Wereldbeiaardcongres met concerten, lezingen, sociale activiteiten, herdenking Eerste Wereldoorlog, bookshop ...

2013

- Concerten met de elektronische beiaard (gesampelde klanken van de beiaard van Brugge) i.s.m. Scola Gregoriana (Brugge) en Belgian Brass (Tongeren Basilica concerten, Brugge, Kathedraal Doornik)
- Publicatie van de zomerkalender met beiaardconcerten in West-Vlaanderen en Frans-Vlaanderen. Inclusief technische fiches van alle beiaarden van deze regio. 4-talige publicatie van de Provincie West-Vlaanderen
- Courante promotie rond de jaarlijkse zomerconcerten op de Vlaamse beiaarden
- Promotie van de beiaard in het kader van de Open Monumentendag (Klank – woord – beeld) in Leuven, Hasselt en Neerpelt (9 september 2012)
- Lessenreeks 'Zingend brons' door Luc Rombouts voor Universiteit Vrije Tijd van Davidsfonds (sept.-okt. 2012)
- **Mechelen:** de [Mechelse beiaardschool](#) gaf verschillende masterclasses aan diverse doelgroepen (1-15 augustus 2013 Canberra en Sydney voor de beiaardiers van de Carillon Society of Australia; 22-25 april aan de Staatsuniversiteit van Sint-Petersburg; 12-14 maart aan de Yale Guild of Carillonneurs). Op 2 februari 2013 werd in Mechelen de beiaard via een digitaal studieklavier voorgesteld tijdens de dag van het Deeltijds Kunstonderwijs in het Stedelijk Conservatorium te Mechelen.
- **Mechelen:** Op 4 februari 2013 werd het Leerplan Beiaard van de KBS door de Onderwijsinspectie Vlaanderen goedgekeurd.
- **Mechelen:** Educatief project rond beiaard in de basisscholen van Mechelen en omstreken, met lessenspakket, theatervoorstelling 'Rocky het klokkie', workshop en interactieve rondleiding in de Sint-Romboutstoren (oktober 2012 tot maart 2013)
- Revisie en herindiening van het dossier Voorbeeldpraktijk in immaterieel cultureel erfgoed voor Unesco (ingediend maart 2013)

2012

- Opstellen dossier Voorbeeldpraktijk in immaterieel cultureel erfgoed voor Unesco (ingediend maart 2012)
- **Lier:** Internationale Masterclass beiaardspel door Geert D'hollander en Koen Van Assche (5-8 juli 2012)
- **Wingene:** 'De Beiaard van Wingene', boek n.a.v. de restauratie en uitbreiding van de beiaard (publicatie juni 2012)

Plannen voor de nabije toekomst:

Organisatie van het [Wereldbeiaardcongres](#) in Antwerpen en Brugge (29 juni-6 juli 2014).

5/ Herlanceren

Initiatieven tot het herlanceren van de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2017

- **Aarschot:** De plannen voor de Vredesbeiaard in Aarschodt namen vaste vorm aan. Het gemeentebestuur beliste het instrument te creëren en in te huldigen op 19 augustus 2018.
- **Antwerpen:** De historische speeltrommel van de kathedraalbeiaard werd gerestaureerd.
- **Brugge:** Er werd een studie opgestart ter voorbereiding van de heroprichting van beiaard van de voormalige Abdij Ten Duinen.
- **Harelbeke:**

De beiaardiers werden tijdens de zomerconcerten voor de eerste maal gevisualiseerd op de luisterplaats dankzij de medewerking van het ICT-personeel van de Stad Harelbeke.

Voor de eerste maal werd aansluitend op de reeks torenbezoeken voor kinderen ook een geleid bezoek aan de beiaard voor volwassenen georganiseerd.

Tijdens de zomerconcerten werd "Suono il carillon" gecreëerd, een nieuwe compositie voor beiaard solo van Dominiek Vanhaegenberg, leraar aan de Stedelijke Muziekacademie Peter Benoit.
- **Hoogstraten:** De restauratie van de historische Hemonybeiaard in de Sint-Catharinatoren werd aanbesteed. Uitvoering volgt in 2018.
- **Leuven:** Het stadsbestuur van Leuven besliste om de geplande Vredesbeiaard in de Abdij van Park te realiseren. De werken werden aanbesteed. De Inhuldiging zal plaatsvinden op 11 november 2018 en zal een van de centrale herdenkingsmomenten zijn n.a.v. 100 jaar Wapenstilstand.
- **Mechelen:**

Op 4 september werd gestart met de bouw van het beiaardpaviljoen voor de kamerbeiaard in de Sint-Mettetuin te Mechelen.

Reinold Van Zijl (Nederland) bouwde een nieuw studieklavier met een verkleinde afstand tussen manueel en pedaal. Dit klavier is bestemd voor de beiaardopleiding van kinderen vanaf de leeftijd van acht jaar.

De uitgave met de composities voor beiaard solo van Jos Lerinckx verschijnt in de maand december. Het netwerk gebeurt door Dr. Jürgen Buchner, alumnus en universiteitsbeiaardier van Würzburg en directeur Koen Cosaert. Simon Cosaert ontwerpt de cover van deze bundel.
- **Puurs:** Op 20 en 21 mei werd in de Sint-Pieterstoren in Puurs een nieuwe beiaard van Eijsbouts ingehuldigd, n.a.v. de feesten rond 725 dorpskeure. Tom Van Peer werd aangesteld als beiaardier.
- **Temse:** Er werd een nieuwe computer voor het automatisch spel geïnstalleerd met een capaciteit van 10.000 liedjes in plaats van 24 voorheen.

2016

- **Aarschot:** In september werd het officiële startschot gegeven voor de fundraising van een vredesbeiaard voor de OLV-kerk, die in 2018 zal worden gerealiseerd.
- **Antwerpen:** Er werd een nieuwe luisterplaats voor de maandagavondconcerten op de

- stadsbeiaard in gebruik genomen, namelijk het ‘Schoon verdiep’ van het stadhuis.
- **Brugge:** Van 21 tot 25 maart vond de tweejaarlijkse versteek van de historische speeltrommel plaats.
- **Kortrijk:** Vanaf 30 november klinken 16 nieuwe liederen op het automatisch spel van de halletoren. Deze melodieën, die alle een link hebben met het Kortrijkse culturele leven, spelen in op de tijd van het jaar. Deze vernieuwingsoperatie gebeurde nadat de vorige enige twee melodieën onveranderd bleven van 1994 tot 2016.
- **Leuven:** Op 10 november werd het startschot gegeven voor de fundraising voor een nieuwe beiaard in de toren van de Parkabdij in Heverlee. Het instrument wordt een reconstructie van de 18de-eeuwse beiaard van Noorden & De Grave die in 1811 van de abdij verhuisde naar de Leuvense Sint-Pieterskerk en daar op 25 augustus 1914 tijdens de Brand van Leuven werd verwoest. Het project wordt mede gedragen door de Duitse stad Neuss, waarvan reservisten grotendeels verantwoordelijk waren voor de Brand van Leuven. De nieuwe vredesbeiaard van de abdij zal worden ingespeeld op 11 november 2018, precies 100 jaar nadat de klokken in België, Frankrijk en Engeland luidden bij het einde van de Eerste Wereldoorlog.
- **Mechelen:**
 - De voorbereidingen startten voor de bouw van een beiaardpaviljoen in de Sint-Mettetuin te Mechelen. Dit gebouw wordt de thuis voor de nieuwe mobiele beiaard. De werken zullen starten in maart-april 2017.
 - In september werd een nieuw studieklavier aangekocht bij Reinold Van Zijl (Nederland).
 - Op 28 en zondag 29 mei werden de jaarlijkse Beiaarddagen georganiseerd. Dit jaar werd de nieuwe Mechelse mobiele beiaard plechtig ingehuldigd met een plechtigheid en concert in het cultuurcentrum. Verder waren er workshops, concerten en torenbezoeken.
- **Puurs:** Een comité heeft in samenwerking met het gemeentebestuur middelen verzameld om een beiaard te plaatsen in de toren van de Sint-Pieterskerk. Het instrument zal worden ingehuldigd in juni 2017.
- **Roeselare:** Tussen september en november werd een torenuurwerk met voorslag van vijf klokken door klokkengieter Michaux gerestaureerd en gemonteerd in de Sint-Michielstoren. Het uurwerk is afkomstig uit de kloosterkerk van de redemptoristen in Roeselare.
- **Steenokkerzeel:** Op 1 mei vond voor de eerste maal een studentenconcert plaats op de historische beiaard van de Sint-Rumolduskerk te Steenokkerzeel. Met de kerkfabriek maakte de beiaardschool een afspraak dat er voortaan een studentenconcert kan plaats vinden op de eerste zondag van iedere maand.

2015

- **Gent:** 1 juli: première van de nieuwe draadloze video-verbinding te Gent (voorheen nog met bekabeling vanuit de beiaardcabine).
- **Ieper:** Vier nieuwe liederen op het automatisch spel in het kader van de herdenking van WO I (programma speelt elke dag van 17 tot 20 u tot 11 november 2018).
- **Leuven:** Abdij van Park: technisch advies en ontwerp voor de vredesbeiaard die volgens planning op 11 november 2018 wordt ingespeeld.
- **Mechelen:**
 - 28 en 29 mei 2016: feestelijke inhuldiging van de nieuwe Mechelse mobiele beiaard.
 - 30 januari: gieting van de tweede reeks klokken voor de nieuwe mobiele beiaard in Royal Eijsbouts in Asten (Nederland) in aanwezigheid van sponsors.
- **Neerpelt:** 15 november - inspelings van nieuwe beiaard
- **Puurs:** 18 juni - aankondiging van een project tot aankoop van een nieuwe beiaard voor de Sint-Pieterskerk
- **Temse:** - 2016: uitgebreide vernieuwing van het automatisch spel, die het mogelijk zal maken om de melodieën gevarieerder te maken en sneller te vernieuwen in de loop van het jaar.

2014

- o **Averbode:** Realisatie door Koen Van Assche en Anna Maria Reverté van een nieuwe mobiele beiaard, de 'Bronzen piano'
- o **Mechelen:** Fundraising voor een mobiele beiaard ten behoeve van de beiaardschool; gieten van de eerste klokken in juli

2013

- **Aarschot:** er worden plannen ontwikkeld om een vredesbeiaard te plaatsen in de Onze-Lieve-Vrouwkerk.
- **Gent:** er werd een geluidsinstallatie aangebracht in de toren van het Belfort om het volume van de beiaard te verhogen. Door de vernieuwing van het Belfort in 1913 waren er immers te weinig galmopeningen om de beiaard voldoende uitstraling te geven.
- **Grimbergen:** voorbereidingen voor de renovatie van de beiaard - vernieuwing van de klavierkamer, aanpassing van het klavier aan de Europese standard, nieuwe klavierbank en nieuwe automaat. Oplevering is gepland voor 1 mei 2014.
- **Kortrijk:** de visualisatie van de beiaardconcerten op de belforttoren werd verbeterd via een led-wall op de Grote Markt. De Koninklijke Beiaardschool schonk een prijs in de compositiewedstrijd voor beiaard van de Carillon Society of Australia. De prijs van de KBS ging naar het werk "Belt" van Alison Ireland.
- **Leuven:** er worden plannen gemaakt om de verloren gegane beiaard van de Abdij van Park opnieuw in ere te herstellen.
- **Mechelen:** er wordt geijverd voor een [nieuwe mobiele beiaard](#) i.s.m. de Koning Boudewijnstichting. Het project groeit in 2013 uit tot een internationaal project in samenwerking met de Belgian American Education Foundation. Schenkingen uit België, Nederland, Duitsland, Ierland, Frankrijk en de Verenigde Staten.
- **Neerpelt:** er is een actiecomité opgericht om een beiaard te plaatsen in de Sint-Niklaaskerk.
- **Nieuwpoort:** de voorbereidingen werden getroffen voor de restauratie van de beiaard. De werken zullen starten in januari 2014.
- **Roeselare:** er werd een nieuw pneumatisch systeem geïnstalleerd met computer voor het automatische spel. In de tuin Dekenij (Vrouwenstraat 5) werd een nieuwe luisterplaats ingericht voor de beiaardconcerten.
- **Ronse:** de grote beiaardcabine werd aangepakt om ze geschikt te maken voor torenbezoeken. De technische dienst bracht een glasvezelvlies aan en herschilderde de cabine. Er werd bovendien een nieuwe luisterplaats ingericht en in gebruik genomen (de evocatie van de het vroegere kloosterpand naast de toren).
- **Tienen:** het restauratiedossier van de stadsbeiaard van Tienen is bijna afgewerkt.

2012

- **Brussel:** revalorisatie van de beiaard van het Belgisch parlement, onder impuls van Frank Deleu (eerste concertreeks zomer 2012)
- **Mechelen:** opstart actie met het oog op een nieuwe mobiele beiaard (Beiaardschool, Vereniging voor Toren en Beiaard, stad Mechelen)
- **Neerpelt:** actie met het oog op een nieuwe beiaard, door Jan Verheyen

Initiatieven in de nabije toekomst:

Productie nieuwe mobiele beiaard 'bronzen piano' door Koen Van Assche en Anna Maria Reverté

Periode: na 2012

Rapportage 2016

Rapportering Inventaris Vlaanderen voor immaterieel cultureel erfgoed 2016

Vlaamse Beiaardcultuur – Borgingsmaatregelen

1/ Identificatie en documentatie

Conservatiemaatregelen in verband met de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2016

- **Aalst:** De stadsbeiaard in het Belfort werd gerestaureerd, met onder meer de plaatsing van een nieuw klavier. Het vernieuwde instrument werd ingespeeld op 19 juni.
- **Antwerpen:** Het historisch trommelspeelwerk van de stadsbeiaard in de OLV-toren werd gerestaureerd en opgeleverd op 17 november.
- **Brugge:** Stadsbeiaardier Frank Deleu verzorgt en bereidt een inventaris voor van de luidklokken in de historische binnenstad. De publicatie is voorzien voor 2017.
- **Leuven:** Fotograaf Andreas Dill en universiteitsbeiaardier Luc Rombouts bereiden een fotoboek voor met fotoportretten van 15 belangrijke Vlaamse beiaarden. Dit boek zal ook de belangrijkste gegevens bevatten van alle beiaarden in Vlaanderen. De auteurs hopen het boek te publiceren voor de zomer van 2017.
- **Mechelen:**
Het lesmateriaal dat in de Koninklijke Beiaardschool werd gebruikt van 1922 tot 1981 wordt door een student geïnventariseerd in het kader van zijn eindwerk voor het vak campanologie.
De Koninklijke Beiaardschool verwierf een deel van de nalatenschap van Gaston Van den Bergh, voormalige beiaardier te Mechelen, Halle en Lier.
Op 19 februari ontving het stadsbestuur van Mechelen als inrichtende macht een brief van het Hof waarin bevestigd werd dat Koningin Mathilde voor een periode van vijf jaar haar Hoge Bescherming aan de Koninklijke Beiaardschool verleent.

2015

- **Brugge:** inventarisatie van luidklokken in de historische binnenstad door Frank Deleu (publicatie voorzien in 2016/2017)
- **Mechelen:** publicatie van alle beiaardcomposities van beiaardier en componist Jef Rottiers door de Koninklijke Beiaardschool (dec. '15)

Temse: realisatie en publicatie van een algemene brochure over de beiaard en zijn geschiedenis (zomer) / Gepland in 2016: realisatie van een gespecialiseerde technische brochure over de beiaard.

2014

- **Nieuwpoort:** Volledige restauratie van de beiaard met nieuwe klepels, nieuwe verbindingen, nieuwe toetsen, nieuwe luidbruggen en luidmotoren en een nieuw automatisch spel dat met pistons op de toetsen werkt.
- **Antwerpen:** Restauratie van de stadsbeiaard, met onder meer een nieuw klavier en nieuwe draadverbindingen.

2013

- **Grimbergen:** de muziekpartituren uit de nalatenschap van de voormalige beiaardier Pater Jan Feyen werden geïnventariseerd.
- **Mechelen:** debeiaardmuziek van Jef Denyn, Adolf Denyn, Edward Denyn en Gustaaf Van Hoey werd gepubliceerd in facsimile en in moderne notatie. Op 27 april 2013 schonk Adrian Gebruers, beiaardier van Cobh (Ierland) een muziekmanuscript van Adolf Denyn met de preludes van Matthias Vanden Gheyn. Het manuscript wordt opgenomen in het archief van de Koninklijke Beiaardschool als 'Nalatenschap Staf Gebruers'.

2012

- Handleiding met richtlijnen voor beiaardiers met het oog op een betere zorg voor hun archief (door Resonant)
- **Ieper:** restauratie van de beiaard (inspeling juni 2012)
- **Oudenaarde:** grondige revisie van de beiaard (inspeling op 10 juni 2012)

2011

- **Wingene:** restauratie en uitbreiding van de beiaard (inspeling 12 november 2011)

Plannen

- Restauratiedossiers in voorbereiding: Tienen, Hoogstraten, Nieuwpoort (staat bij 'plannen' in db)

Digitalisering van alle historische beiaardhandschriften (door de Alamire Foundation)

Periode: na 2011

2/ Onderzoek

Documentatie en onderzoek in verband met de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2016

- **Brugge:** De stadsbeiaardier voert een historisch onderzoek uit naar de voormalige beiaarden van de Abdij Ten Duinen. Dit bracht reeds belangrijke nieuwe gegevens aan het licht. Verder wordt onderzocht of een reconstructie van de oorspronkelijke beiaard uit 1637 haalbaar is.
- **Leuven:** Op 2 november promoveerde universiteitsbeiaardier Luc Rombouts aan de Universiteit Utrecht tot doctor in de geesteswetenschappen, afdeling musicologie, op een proefschrift over de oorsprong van de beiaard. Er zijn plannen om dit proefschrift te bewerken tot een Engelstalige handelseditie.
- **Mechelen:**
 - o Op woensdag 1 juni werden de eindwerken voor het vak campanologie gepresenteerd. Elizabeth Vitu uit Perpignan (Frankrijk) schreef een verhandeling met als titel *Traité Théorique et Pratique des Proportions Harmoniques et de la fonte des cloches. Translation of an 18th Century Treatise on Bell Founding and Bell Harmonics written by Jeremy de Roujoux*. Rachel Perfecto (USA) schreef een eindwerk met als titel *A Guide to Arranging for the Carillon. Common challenges arrangers face and possible solutions*.
 - o De Koninklijke Beiaardschool publiceerde de volledige beiaardwerken van beiaardier-componist Jef Rottiers. Deze editie werd verzorgd door Jürgen Buchner, alumnus en universiteitsbeiaardier van Würzburg, docent Eddy Mariën en directeur Koen Cosaert. Simon Cosaert ontwierp de cover van deze bundel.
 - o De Koninklijke Beiaardschool bereidt een uitgave voor met de composities voor de

beiaard solo van Jos Lerinckx.

2015

- **Algemeen:** Doctoraatsonderzoek naar de oorsprong van de beiaard door Luc Rombouts (Universiteit Utrecht; promotie voorzien in 2016)
- **Brugge:** Historisch onderzoek naar de voormalige beiaarden van de Abdij Ten Duinen.

2014

- **Leuven:** Publicatie van boek *Singing Bronze. A History of Carillon Music*, van Luc Rombouts (Leuven University Press)

2013

- **Mechelen:** op 11 december 2013 vond aan de Mechelse beiaardschool een pedagogische studiedag plaats rond de pedagogiek en de repetitietechniek van het beiaardonderricht in samenwerking met Bart Spanhove (Lemmensinstituut).
- **Oudenaarde:** in september 2012 werd in de beiaard van Oudenaarde een nieuw type tuimelaarsysteem aangebracht met gebogen tuimelaars (VEMA-systeem, ontwikkeld door Marc Van Eyck). Dit systeem maakt afstellen van de draden en de toetsdruk van het stokkenklavier veel eenvoudiger dan met rechte tuimelaars. Het systeem werd gedocumenteerd in een artikel in het Bulletin van de Guild of Carillonners in North America (62, uitgave 2013, p. 32-36).

2012

- Doctoraat over uitvoeringspraktijk op beiaard in de 17de eeuw door Carl Van Eyndhoven (promotie december 2012)
- Stage en eindverhandeling door Klaas Jaap van der Meijden: "De archieven van de beiaardschool verdienen de grootste aandacht". Structuurstudie van het conglomeraatarchief van de vzw Koninklijke Beiaardschool en aanbevelingen inzake archiefbeheer (VUB Archivistiek, 2012, promotor: prof. dr. G. Janssens).
- **Mechelen:** studiedag over Jef Denyn in Mechelen (29 september 2012)

2011

- **Mechelen:** studiedag over 'Nieuwe perspectieven op beiaarderfgoed' (17 september 2011)

PLANNEN

- Engelse vertaling van het boek *Zingend Brons* door Luc Rombouts
- Studiedag rond het borgen van beiaarderfgoed (zomer 2015, m.m.v. Faro)

Publicatie CD-rom met het versteekboek + transcripties van Th. De Sany, Brussel, 1648 door de VBV

Periode: na 2011

3 / Communicatie en sensibilisering

Communicatie-initiatieven in verband met de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2016

- **Algemeen:**
 - o Op haast alle Vlaamse beiaarden vonden wekelijkse bespelingen plaats. Op de meeste

instrumenten werd in de zomer een serie zomerconcerten georganiseerd. Op een aantal plaatsen, zoals Antwerpen, Brugge, Genk, Roeselare, Turnhout en andere, werden bijzondere samenspelconcerten georganiseerd met andere instrumenten en vocalisten. Vaak werd gebruik gemaakt van videoweergave, soms via livestreaming over internet.

- o Op enkele plaatsen vonden bijzondere concerten plaats met mobiele beiaard. Onder meer de Bronzen Piano van Koen Van Assche werd hierbij ingezet.

- o In 2016 overleden een aantal toonaangevende musici (David Bowie, Leonard Cohen, Prince, Toots Thielemans, Eddy Wally). Op talrijke Vlaamse beiaarden werden muzikale In Memoriam-concerten gespeeld met muziek van de overledene. Ook een aantal terroristische aanslagen werden aanleiding tot herdenkings- of reflectieconcerten. Bovendien werden beiaarden ingeschakeld in het kader van de Internationale Vluchtelingendag op 19 en 20 juni. Een aantal van deze concerten trokken de aandacht van international, nationale, regionale en sociale media.

- **Antwerpen:**

- o Op 18 november vonden filmopnamen plaats voor een speelfilm van regisseur Jan Verheyen. Hierin speelt een acteur de rol van beiaardier.

- o Op 18 juli was er een interactief optreden met K3 om de allerkleinsten een brug naar de beiaard te geven. Er stond een groot scherm op de Grote Markt en kinderen dansten op de muziek.

- **Brugge:**

- o Er werd ingezet op een aantal activiteiten die in de stad plaatsvonden, zoals het Airbag Festival, Club Brugge Kampioen, MAFestival, Bach-Academie, Louis Andriessen weekend, Iedereen Klassiek (Klara), intocht Sinterklaas en andere.

- o De beiaard in de Brugse belforttoren figureerde in diverse opnames voor Radio en TV (VRT, France 5, Tsjechische Radio en TV, Braziliaanse TV, Japanse TV, enz.).

- o Op 22 oktober brachten Afghaanse dgen een bezoek aan de beiaard.

- **Brussel:** In het kader van de Frankfurter Buchmesse, die Vlaanderen en Nederland als gastland presenteerde, presenteerde Toerisme Vlaanderen de Vlaamse beiaardcultuur in haar promotiebrochure aan de hand van een voorstelling van de beiaardsteden Mechelen en Leuven en een interview met de Leuvense universiteitsbeiaardier Luc Rombouts.

- **Grimbergen:**

- o In de weekends van 12 en 19 juni werd een foto-tentoonstelling georganiseerd met foto's van de Amerikaanse beiaardier en kunstenaar Julie Zhu. Centraal in de tentoonstelling stond de toren van de Sint-Servaasbasiliek. De foto's werden op verschillende formaten afgedrukt en verkocht. De tentoonstelling werd op 19 juni ("Dag van de beiaard") afgesloten met een beiaardconcert door Julie Zhu.

- o Op 1 mei speelde Jasper Depraetere op uitnodiging het jaarlijkse concert waarbij een jonge beiaardier in opleiding een podium kreeg.

- o Op 15 en 16 oktober vonden in het CC Strombeek dansvoorstellingen plaats door dansgroep Sidharta, op initiatief van de Beiaardvrienden Grimbergen. Hierin stond de beiaardmuziek centraal.

- **Harelbeke:** Tijdens de zomerconcerten werd 'Exultate', een nieuwe compositie voor beiaard solo van jong Harelbeeks talent Erik Desimpelaere gecreëerd naar aanleiding van 25 jaar beiaardconcerten in Harelbeke.

- **Herentals:** Er werd een nieuw concept van de beiaardconcerten opgestart onder de naam "Chambre d'amis". Omwonenden met een groot terras of een tuin nodigden vrienden of familie uit om naar de beiaard te luisteren. Na afloop bracht de beiaardier een bezoek aan die private luisterplaats.

- **Kortrijk:** Op 1 juli vond een concert met beiaard en woord plaats rond het thema "Begijnhofsproken", in samenwerking met de Vrienden van het Kortrijks Begijnhof.

- **Leuven:**

- o Op 22 oktober voerde de universiteitsbeiaardier het werk Tierkreis van Karlheinz Stockhausen

- o uit op de beiaard in de bibliotheekstoren in het kader van het Festival van Vlaanderen Leuven.
- o Op 24 september verzorgden vier beiaardiers vier concerten op de vier beiaarden in de binnenstad in het kader van het stadsfestival Utopia. De uitgevoerde werken werden door het publiek vooraf geselecteerd als zijnde muziek die men in zijn persoonlijk utopia wilde beluisteren.
- o Op Wereldvluchtelingendag (20 juni) ontving universiteitsbeiaardier Luc Rombouts een groep vluchtelingen op de bibliotheekstoren. Bij deze gelegenheid voerde hij het lied 'Bange Blanke man' van Willem Vermandere uit.
- **Mechelen:**
 - o De beiaardwandelingen met o.m. de beiaardschool en de Sint-Romboutstoren en miniconcertje kennen steeds meer success.
 - o In juli verbleef Koen Cosaert, directeur van de Koninklijke Beiaardschool, op uitnodiging van het Flanders Center in Japan naar aanleiding van 150 jaar diplomatieke betrekkingen tussen Japan en België. Hij verzorgde onder meer concerten en een masterclass in Itami, Osaka en Shigaraki.
 - o Op 29 april beleefden kinderen van de eerste klas uit de basisschool van Coloma uit Mechelen een cultuurdag rond de beiaard met rondleidingen in de beiaardschool door Koen Cosaert, workshops door Jan Verheyen en een bezoek aan de beiaarden van de Romboutstoren.
 - o Op 27 februari organiseerden de drie kunstschole in Mechelen de Dag van het Deeltijds Kunstonderwijs. In een rechtstreekse uitzending van radio Klara kwam de beiaardschool aan bod met een optreden van het handbellenkoor van de jeugdklas o.l.v. Elena Sadina en met interviews met studente Julia Toumassian en directeur Koen Cosaert. De beiaardschool organiseerde ook torenbezoeken op Sint-Rombouts voor de jongste leerlingen van het Stedelijk Conservatorium.
- **Lommel:** Zomer 2016 en 28 september 2016: prijsuitreiking van de Derde beiaardtunewedstrijd (tune schrijven voor het automatisch spelwerk) en inhuulding nieuwe speelcomputer.
- **Neerpelt:** 5 november: wereldpremière van "Klankspiegelingen" in de kerk van Neerpelt. Klankspiegelingen is een totaalproject, gebaseerd op het verhaal van een jongen die op zoek gaat naar de perfecte klank. Zowel het verhaal (Luc Morren) als de muziek (Nick Van Elsen) werden speciaal voor het project geschreven. Klankspiegelingen is een vorm van community art, waarbij amateurs samen met professionals een project uitwerken. Het werd gespeeld door 140 lokale deelnemers: een harmonie-orkest, jeugdkoor, dansgroep, organist, beiaardier en fotografen (projecties van foto's). De twee voorstellingen lokten ruim 650 toeschouwers, die allen onder de indruk waren.
- **Nieuwpoort:** 13 en 14 augustus: beiaardfestival op de zeedijk, met mobiele beiaard en verschillende muzikale combinaties
- **Peer:** Op 12 november 2016 had in de St-Trudokerk van Peer een Jubileumconcert '25 jaar beiaard' plaats. De mobiele beiaard 'Jef Denyn' werd gebruikt. Op het programma stond een optreden van het handbellenkoor 'Akabella'. Het trio Koen Van Assche met harp en fluit. Er is ook een werk gecreëerd voor 4 houtblazers, orgel, mobiele beiaard en verteller. De compositie heet 'The Two Diggers', op tekst van Julie Zhu en muziek van Erik Vandervoort.
- **Tienen:** Op 10 oktober vierde de stad Tienen haar eerste nieuwe feestdag ('tien – tien'). Naar aanleiding hiervan werd een nieuw stadslid ingezongen, dat door stadsbeiaardier Luc Rombouts in première werd gebracht op de stadsbeiaard.

2015

- **Algemeen:** Ontwikkeling van een beiaard-app '[jukebells](#)' met een jukebox-functie om het publiek dichter bij de beiaard te brengen; in de toekomst zullen de functionaliteiten van deze app nog worden uitgebreid. Hiertoe werd een subsidieaanvraag gericht aan de Vlaamse Overheid.

- **Brugge:**
 - 10 oktober: 'Bellenbad' - 1.000 handbellen in samenspel met de stadsbeiaard in een compositie van Frank Deleu (Iedereen Klassiek van Radio Klara).
 - 12 en 13 september: tentoonstelling automatische klokspellen en beiaarden in Brugge (Hof van Gistel)
 - 20 september (Open Monumentendag): lezing over de tijdmeting in en rond Brugge
 - 26 april (Erfgoeddag): lezing door Frank Deleu over de klokkengieters Dumery in Brugge en wat van hen overblijft
- **Brussel:** 18 september - uitreiking van de UNESCO-oorkonde aan de beiaardgemeenschappen van Vlaanderen en Wallonië in het stadhuis van Brussel; voormiddag concerten op mobiele beiaard op de Kunstberg; namiddag jukebox-concert op de beiaard van de kathedraal.
- **Genk:** april 2015 - inrichting van een permanente tentoonstelling over de Genkse beiaardgeschiedenis in de St. Martinustoren te Genk en organisatie van begeleide tentoonstellings- en torenbezoeken.
- **Gent:** 5 april - Paasconcert op het belfort met percussiegroep Passa Tempo, liedjeskwis, levende Paashaas met snoepjes voor de kinderen die het liedje konden raden, première van de nieuwe liedjes op de trommel.
- **Leuven:**
 - Universiteitsbeiaard: bespelingen in het kader van actuele gebeurtenissen (Griekenland, aanslagen Parijs in voorjaar en najaar).
 - Documentaire van drie studenten van de Luca School of Arts, Campus NaraFi over de beiaard van de Leuvense Universiteitsbibliotheek en zijn beiaardier Luc Rombouts.
 - Lezingen 'Music in the cloud: 5 eeuwen beiaardcultuur in Vlaanderen' door Luc Rombouts (verschillende plaatsen)
- **Lommel:** 20 juni - de beiaard van Lommel was actief betrokken bij "Beeldig Lommel", een cultureel internationaal stadsproject rond levende beelden.
- **Mechelen, beiaardschool:**
 - 4 oktober: Mechelse dag in het kader van Mons 2015 Culturele Hoofdstad van Europa (vier concerten op de beiaard van het pas gerestaureerde belfort rond het thema Roland de Lassus).
 - 11 mei: Malinovi Zvon, documentaire van ca. 8 minuten over de Koninklijke Beiaardschool door Olga Lombaers (Luca School of Arts, Campus NaraFi).
 - 5 maart: nieuw communicatieplan voor Mechelen als beiaardstad (nieuw logo, nieuwe huisstijl, nieuwe baseline MECHELEN. HART VOOR BEIAARD).
- **Neerpelt**
 - Voorjaar 2016: Kinderproject
 - Mei 2016: jeugdproject
- **Nieuwpoort:** CD-opname op de gerestaureerde beiaard.
- **Poperinge:** December 2015 - pianofestival dat 100 jaar Talbot House viert vanuit de piano die daar staat en ook de beiaard meeneemt, met drie concerten.
- **Verschillende beiaarden:**
 - Samenspelconcerten (Antwerpen, Brugge, Diest, Gent, Hasselt, Izegem, Kortrijk, Lier, Peer)
 - Vertelling en beiaard (die Zaubерflöte, met Phili en Arie Abbenes; verschillende plaatsen)
 - Carillon Jam (beiaard in DJ) (Brugge, Tielt)
 - Verzoeknummers (Leuven, Temse)
 - Luisterwedstrijd (Leuven, Temse)
 - Beiaardcantussen (Antwerpen, Gent, Kortrijk)

2014

- o **Aalst:** 15 juni - Internationale beiaarddag. Rosemarie Seuntiëns met de act Roaming Bells op de Praagse rijdende beiaard; tevens viering Kristiaan Van Ingelgem 20 jaar stadsbeiaardier te Aalst
- o **Harelbeke:** 26/9 - Concert "Benoit & de beiaard", kinderen van de Harelbeekse basisscholen zingen met de beiaard o.l.v. Karel Opdebeeck.
- o **Hasselt:** 'Carillon Jam' - Speciaal concert voor beiaard en dj, door Jan Verheyen en dj Courtasock
- o **Izegem:** 9/6 - beiaardconcert "Memorial Chimes" door Koen Cosaert met oorlogspoëzie door Benjamin Sercu // 7/1 - beiaardconcert door Stefano Colletti met projectie van live schetsen door kunstenaar Geert Devos
- o **Kortrijk:** 25/8 - beiaardconcert " Memorial Chimes" door Koen Cosaert met oorlogspoëzie door Stefan Van Craeynest // 18/8 - beiaardconcert door Arie Abbenes (beiaard) & Philly Abbenes (woord): Orpheus van C.W. von Gluck // 11/8 - beiaardconcert door Frank Deleu en Jean-Pierre Hautekiet: "De beiaard danst Tango". Live-projectie van beiaardiers op led-wall grote markt met dans op de Grote Markt door vereniging "Tango Kortrijk".
- o **Leuven:** Eind augustus - speciale concerten ter herdenking van de brand van Leuven, met integratie van de beiaard van de universiteitsbibliotheek // Januari - opening van de Bibliotheektoren, evocatie van de geschiedenis van de centrale universiteitsbibliotheek, met ruime aandacht voor de beiaard
- o **Mechelen:** 25-28 juni - Internationale Beiaardwedstrijd Koningin Fabiola in Mechelen. Nieuw was het feit dat op de tweede finaledag de vijf finalisten zich presenteerden op een mobiele beiaard (Bronzen Piano) in het cultuurcentrum en ondermeer een werk uitvoerden voor beiaard, klarinet-solo en strijkorkest (Elegy on a Ground van Geert D'hollander). De wedstrijd biedt telkens ook de kans om een nieuwe werk voor beiaard te laten schrijven door een gerenommeerd componist. Dit maal als plichtwerk "Play-back" van Frédéric Devreese.
- o **Roeselare:** 28 augustus - beiaardconcert door Koen Cosaert i.s.m. de Roeselaarse koren en samenzang door het publiek rond het thema "Chanson d'amour" // 14 augustus - beiaardconcert door Arie Abbenes (beiaard) en Phili Abbenes (woord): Orpheus van C.W. von Gluck

2013

- **Gent:** sinds 2013 vindt er elke maand een [speciaal themaconcert](#) plaats.
- **Grimbergen:** actieve inspanningen worden gedaan om jonge kinderen in contact te brengen met de beiaard (maart-april: kennismaking van leerlingen van de muziekschool met de beiaard 23 juni: jaarlijkse Child Focus beiaardhappening, met zangkoor AMV; 27 augustus: deelname aan Roefeldag.
- **Harelbeke:** interactieve bezoeken voor kinderen van de Harelbeekse basisscholen (4e leerjaar) aan de beiaard.
- **Harelbeke:** project "Benoit en de beiaard". Dit is een project muzikale vorming van het Peter Benoit-museum Harelbeke rond de figuur van Peter Benoit en de beiaard olv muziekpedagoog Karel Opdebeeck voor de kinderen van de Harelbeekse basisscholen (6e leerjaar).
- **Hasselt:** verschillende innovatieve concertformules werden opgestart onder impuls van stadsbeiaardier Jan Verheyen. Sommige van deze formules worden ook in andere steden uitgedragen:
 - Bells Ball (combinatieconcerten met folkgroep Naragonia)
 - Drum and bells (combinatieconcerten met elektronische drums)
 - Tour artistique: theatrale rondleiding in de beiaardtoren van Hasselt
 - Beiaard en DJ in Hasselt
- **Mechelen:** in januari-februari 2013 werd een Scholenproject (link onder: www.compagnieaardbei.be) georganiseerd. Het project bestond uit een lessenpakket rond beiaard dat leerkrachten in de klassen gebruikt hebben en uit een campanologische

workshop door beiaardier Jan Verheyen. Het geheel werd gevolgd door een interactief bezoek aan de Sint-Romboutstoren.

- **Nieuwpoort** - INTERREG beiaard project 'Soundscape, de hemel als concertzaal' (zie 2012): de stad Nieuwpoort nam deel aan het INTERREG beiaard project '[Soundscape, de hemel als concertzaal](#)'. Hierbij werden diverse activiteiten georganiseerd in Duinkerke en Nieuwpoort. Frans publiek kwam luisteren in Nieuwpoort en omgekeerd. Onder meer een mobiele beiaard werd ingezet.
- **Roeselare**: rondleidingen voor scholen en groepen in de Sint-Michielstoren, georganiseerd door de Roeselaarse Klokkengilde. Tijdens de Roefeldag creëerden de Roeselaarse kinderen hun eigen lied op de beiaard.
- **Ronse**: er werd een aanbod gelanceerd voor verenigingen om torenbezoek aan te vragen. Dertien groepen gingen op dit aanbod in.
- **Tienen**: interactieve bezoeken voor kinderen van het 5de en 6de leerjaar (i.s.m. Jeugd & Muziek Tienen).

2012

- (Europees) INTERREG-project '[Soundscape, de hemel als concertzaal](#)' met West-Vlaamse en Noord-Franse partners: beiaardfestival met uitwisselingsconcerten, bustrip, dansinitiatie met beiaard, open deur voor leerling-beiaardiers uit Frankrijk en België.
- Beiaardspel tijdens de Open Kerkendag op een aantal lokaties (3 juni om 14 u)
- **Gent**: Integratie van de beiaard in de Gentse Feesten (actie: 'laat je naam klinken op de Gentse beiaard')
- **Hasselt**: Integratie in multiculturele happening 'de wereld in stad' (9-12 augustus)
- **Leuven**: Concertreeks 'Bach on Bells' in samenwerking met Museum M te Leuven (Bach als inspiratie voor kunstenaar Sol LeWitt) // integratie van de beiaard in Erfgoeddag
- **Mechelen**: beiaardjeugdwedstrijd (21 en 22 april 2012)

Plannen:

Er staat een project in de steigers in de bibliotheektoren van Leuven. In de toren zal een evocatie ingericht worden, met prominente aanwezigheid van de beiaard.

Periode: na 2012

4/ Overdracht

Initiatieven rond overdracht van de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2016

- **Brugge**: Op 23 en 24 april hield stadsbeiaardier Frank Deleu lezingen over de luidklokken in de historische binnenstad.
- **Brussel**: Op 22 april organiseerde het Belgian Carillon Heritage Committee een inspiratiedag over de waarde van de beiaard voor lokale gemeenschappen in het federale parlement. Voormiddag waren er lezingen met best practices rond borging van beiaarderfgoed; 's middags waren er twee concerten op de beiaard van het parlement en namiddag werden in workshopvorm 6 thema's uitgediept. De dag werd afgesloten met de uitreiking van de UNESCO-diploma's aan de beheerders en beiaardiers van lokale beiaarden.
- **Hoogstraten**: Stadsbeiaardier Luc Dockx organiseerde toren- en beiaardbezoeken voor verschillende doelgroepen op de Sint-Katharintoren.

- **Leuven:** Op 19 november gaf universiteitsbeiaardier Luc Rombouts als laatste van 5 archiefbrunches een lezing met als titel 'Klokken boven Leuven'.
- **Mechelen:**
 - Een student van de Koninklijke Beiaardschool bouwt een website uit voor uitwisseling van partituren onder de beiaardiers. Dit gebeurt in het kader van een eindwerk voor het vak campanologie.
 - Op 7 december vond een studiedag voor de docenten van de beiaardschool plaats in de klokkengieterij Royal Eijsbouts te Asten (Nederland). Er werd aandacht gegeven aan alle nieuwe en toekomstige ontwikkelingen in de klokkengieterij.
 - Op 24 september vond in het congrescentrum Lamot een international symposium plaats met als titel 'The New Era of Carillon Art. How Bells Connect Belgium and Japan.' Aanleiding was 150 jaar vriendschap tussen België en Japan. Het symposium werd mede mogelijk gemaakt dankzij de Koninklijke Beiaardschool, Japan Foundation, de Japanse ambassade, de organisatie Act for Japan en de Vereniging voor Toren en Beiaard. De coördinatie lag bij Mariko Matsue, alumna van de Koninklijke Beiaardschool. Er waren lezingen, concerten en een haikuwedstrijd, alle met het oog op uitwisseling tussen Vlaamse en Japanse klokken- en beiaardculturen.
 - Op 17 september vertegenwoordigden directeur Koen Cosaert en stadsbeiaardier Eddy Mariën de Stad Mechelen tijdens de *Jour du Patrimoine* te Saint-Quentin. Onder grote belangstelling wordt het inhuldigungsconcert van de beiaard uit 1924 gereconstrueerd. Centraal stonden de dankbaarheid van Saint-Quentin aan Jef Denyn, de Stad Mechelen en zijn bewoners, die eertijds de wederopbouw van de beiaard financieel hebben ondersteund.
 - Op 2 maart bezocht een delegatie uit Constancia (Portugal) het stadhuis, de beiaardschool en de Sint-Romboutstoren. De delegatie bestond uit burgemeester Julia Maria Gonçalves Lopes de Amorim, Alberto Elias, voorzitter van Associação CICO en Ana Elias, lerares aan CICO. Het doel van het bezoek is een gesprek over de verdere toenadering tussen de beiaardschool en CICO (Centro Internacional do Carrilhão e do Órgão).
- **Neerpelt:** In november vond een introductie cursus beiaard plaats op de mobiele beiaard van de Mechelse beiaardschool (2 lessen, oefenmomenten op mobiele beiaard en vervolgens eerste mini-beiaardconcert op de torenbeiaard van Neerpelt).
- **Tienen:** Van april tot augustus werd in de Sint-Germinuskerk een tentoonstelling georganiseerd met archiefstukken over de geschiedenis van de stadsbeiaard.

2015

- **Brakel:** Regelmatige bespelingen door studenten van de Koninklijke Mechelse beiaardschool (elke eerste woensdag en derde zaterdag van de maand).
- **Gent** (najaar): 'gezocht mini-beiaardiers' - kinderen tussen 3 en 12 jaar mogen liedjes spelen op de beiaard onder toezicht en onder muzikale begeleiding van de stadsbeiaardier (27/9, 25/10, 29/11).
- **Leuven** (26 april, Erfgoeddag): beiaardworkshop voor kinderen op de beiaard van de universiteitsbibliotheek
- **Mechelen**
 - Op 1 september: start schooljaar 2015. 62 studenten ingeschreven (26 dames, 36 heren / 12 IP-studenten (Intensief Pakket) / 17 jonger dan 18 / 13 nationaliteiten: Armenië, Australië, België, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Japan, Luxemburg, Nederland, Oekraïne, Rusland, USA, Zuid-Korea)
 - 14-19 april: studiereis naar Sint-Petersburg voor de leerlingen van de kinderbeiaardklas onder leiding van lerares Elena Sadina.
 - 9-11 maart: Masterclass door 7 docenten van de KBS aan 18 beiaardstudenten van de *Yale Guild of Carillonners, Yale University, New Haven (U.S.A.)*. Er waren

aanvullende bezoeken aan de beiaarden van Antwerpen en Lier.

Verschillende beiaarden: Schoolbezoeken (o.m. Harelbeke, Temse, Tienen)

Doorlopend

In verschillende steden vindt een kangoeroeproject plaats, waarbij gevorderde leerlingen stagebespeelingen kunnen doen onder begeleiding van de titularis van het instrument (Leuven, Nieuwpoort)

2014

Koninklijke Beiaarschool te Mechelen:

- o 11 november: studiereis naar drie Waalse beiaarden: Hoei, Namen en Gembloux. Verbroedering met Waalse beiaardiers.
- o 16 juli: lezing over de muziekbibliotheek en de collectie van de beiaardschool door Mariko Matsue, bibliothecaris van de KBS, op het congres van IAML (International Association of Music Libraries) in Antwerpen.
- o 8-9 juli: Masterclass voor de leden van de Carillon Society of Australia
- o 28 en 29 april: de Mechelse beiaardschool organiseerde een Masterclass voor de beiaardstudenten van de Staatsuniversiteit te Sint-Petersburg.
- o Mei: publicatie van nieuwe methode voor beiaard-vierhandig: Ludus Modalis II, gecomponeerd door Geert D'hollander

Antwerpen – Lier – Leuven – Nieuwpoort – Ieper – Brugge: Wereldbeiaardcongres met concerten, lezingen, sociale activiteiten, herdenking Eerste Wereldoorlog, bookshop ...

2013

- Concerten met de elektronische beiaard (gesampelde klanken van de beiaard van Brugge) i.s.m. Scola Gregoriana (Brugge) en Belgian Brass (Tongeren Basilica concerten, Brugge, Kathedraal Doornik)
- Publicatie van de zomerkalender met beiaardconcerten in West-Vlaanderen en Frans-Vlaanderen. Inclusief technische fiches van alle beiaarden van deze regio. 4-talige publicatie van de Provincie West-Vlaanderen
- Courante promotie rond de jaarlijkse zomerconcerten op de Vlaamse beiaarden
- Promotie van de beiaard in het kader van de Open Monumentendag (Klank – woord – beeld) in Leuven, Hasselt en Neerpelt (9 september 2012)
- Lessenreeks 'Zingend brons' door Luc Rombouts voor Universiteit Vrije Tijd van Davidsfonds (sept.-okt. 2012)
- **Mechelen:** de [Mechelse beiaardschool](#) gaf verschillende masterclasses aan diverse doelgroepen (1-15 augustus 2013 Canberra en Sydney voor de beiaardiers van de Carillon Society of Australia; 22-25 april aan de Staatsuniversiteit van Sint-Petersburg; 12-14 maart aan de Yale Guild of Carillonneurs). Op 2 februari 2013 werd in Mechelen de beiaard via een digitaal studieklavier voorgesteld tijdens de dag van het Deeltijds Kunstonderwijs in het Stedelijk Conservatorium te Mechelen.
- **Mechelen:** Op 4 februari 2013 werd het Leerplan Beiaard van de KBS door de Onderwijsinspectie Vlaanderen goedgekeurd.
- **Mechelen:** Educatief project rond beiaard in de basisscholen van Mechelen en omstreken, met lessenspakket, theatervoorstelling 'Rocky het klokkie', workshop en interactieve rondleiding in de Sint-Romboutstoren (oktober 2012 tot maart 2013)
- Revisie en herindiening van het dossier Voorbeeldpraktijk in immaterieel cultureel erfgoed voor Unesco (ingediend maart 2013)

2012

- Opstellen dossier Voorbeeldpraktijk in immaterieel cultureel erfgoed voor Unesco (ingediend maart 2012)
- **Lier:** Internationale Masterclass beiaardspel door Geert D'hollander en Koen Van Assche (5-8 juli 2012)
- **Wingene:** 'De Beiaard van Wingene', boek n.a.v. de restauratie en uitbreiding van de beiaard (publicatie juni 2012)

Plannen voor de nabije toekomst:

Organisatie van het [Wereldbeiaardcongres](#) in Antwerpen en Brugge (29 juni-6 juli 2014).

Periode: na 2012

5/ Herlanceren

Initiatieven tot het herlanceren van de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2016

- **Aarschot:** In september werd het officiële startschot gegeven voor de fundraising van een vredesbeiaard voor de OLV-kerk, die in 2018 zal worden gerealiseerd.
- **Antwerpen:** Er werd een nieuwe luisterplaats voor de maandagavondconcerten op de stadsbeiaard in gebruik genomen, namelijk het 'Schoon verdiep' van het stadhuis.
- **Brugge:** Van 21 tot 25 maart vond de tweejaarlijkse versteek van de historische speeltrommel plaats.
- **Kortrijk:** Vanaf 30 november klinken 16 nieuwe liederen op het automatisch spel van de halletoren. Deze melodieën, die alle een link hebben met het Kortrijkse culturele leven, spelen in op de tijd van het jaar. Deze vernieuwingsoperatie gebeurde nadat de vorige enige twee melodieën onveranderd bleven van 1994 tot 2016.
- **Leuven:** Op 10 november werd het startschot gegeven voor de fundraising voor een nieuwe beiaard in de toren van de Parkabdij in Heverlee. Het instrument wordt een reconstructie van de 18de-eeuwse beiaard van Noorden & De Grave die in 1811 van de abdij verhuisde naar de Leuvense Sint-Pieterskerk en daar op 25 augustus 1914 tijdens de Brand van Leuven werd verwoest. Het project wordt mede gedragen door de Duitse stad Neuss, waarvan reservisten grotendeels verantwoordelijk waren voor de Brand van Leuven. De nieuwe vredesbeiaard van de abdij zal worden ingespeeld op 11 november 2018, precies 100 jaar nadat de klokken in België, Frankrijk en Engeland luidden bij het einde van de Eerste Wereldoorlog.
- **Mechelen:**
 - De voorbereidingen startten voor de bouw van een beiaardpaviljoen in de Sint-Mettetuin te Mechelen. Dit gebouw wordt de thuis voor de nieuwe mobiele beiaard. De werken zullen starten in maart-april 2017.
 - In september werd een nieuw studieklavier aangekocht bij Reinold Van Zijl (Nederland).
 - Op 28 en zondag 29 mei werden de jaarlijkse Beiaarddagen georganiseerd. Dit jaar werd de nieuwe Mechelse mobiele beiaard plechtig ingehuldigd met een plechtigheid en concert in het cultuurcentrum. Verder waren er workshops, concerten en torenbezoeken.

- **Puurs:** Een comité heeft in samenwerking met het gemeentebestuur middelen verzameld om een beiaard te plaatsen in de toren van de Sint-Pieterskerk. Het instrument zal worden ingehuldigd in juni 2017.
- **Roeselare:** Tussen september en november werd een torenuurwerk met voorslag van vijf klokken door klokkengieter Michaux gerestaureerd en gemonteerd in de Sint-Michielstoren. Het uurwerk is afkomstig uit de kloosterkerk van de redemptoristen in Roeselare.
- **Steenokkerzeel:** Op 1 mei vond voor de eerste maal een studentenconcert plaats op de historische beiaard van de Sint-Rumolduskerk te Steenokkerzeel. Met de kerkfabriek maakte de beiaardschool een afspraak dat er voortaan een studentenconcert kan plaats vinden op de eerste zondag van iedere maand.

2015

- **Gent:** 1 juli: première van de nieuwe draadloze video-verbinding te Gent (voorheen nog met bekabeling vanuit de beiaardcabine).
- **Ieper:** Vier nieuwe liederen op het automatisch spel in het kader van de herdenking van WO I (programma speelt elke dag van 17 tot 20 u tot 11 november 2018).
- **Leuven:** Abdij van Park: technisch advies en ontwerp voor de vredesbeiaard die volgens planning op 11 november 2018 wordt ingespeeld.
- **Mechelen:**
 - 28 en 29 mei 2016: feestelijke inhuldiging van de nieuwe Mechelse mobiele beiaard.
 - 30 januari: gieting van de tweede reeks klokken voor de nieuwe mobiele beiaard in Royal Eijsbouts in Asten (Nederland) in aanwezigheid van sponsors.
- **Neerpelt:** 15 november - inspelings van nieuwe beiaard
- **Puurs:** 18 juni - aankondiging van een project tot aankoop van een nieuwe beiaard voor de Sint-Pieterskerk
- **Temse - 2016:** uitgebreide vernieuwing van het automatisch spel, die het mogelijk zal maken om de melodieën gevarieerder te maken en sneller te vernieuwen in de loop van het jaar.

2014

- o **Averbode:** Realisatie door Koen Van Assche en Anna Maria Reverté van een nieuwe mobiele beiaard, de 'Bronzen piano'
- o **Mechelen:** Fundraising voor een mobiele beiaard ten behoeve van de beiaardschool; gieten van de eerste klokken in juli

2013

- **Aarschot:** er worden plannen ontwikkeld om een vredesbeiaard te plaatsen in de Onze-Lieve-Vrouwkerk.
- **Gent:** er werd een geluidsinstallatie aangebracht in de toren van het Belfort om het volume van de beiaard te verhogen. Door de vernieuwing van het Belfort in 1913 waren er immers te weinig galmopeningen om de beiaard voldoende uitstraling te geven.
- **Grimbergen:** voorbereidingen voor de renovatie van de beiaard - vernieuwing van de klavierkamer, aanpassing van het clavier aan de Europese standard, nieuwe klavierbank en nieuwe automaat. Oplevering is gepland voor 1 mei 2014.
- **Kortrijk:** de visualisatie van de beiaardconcerten op de belforttoren werd verbeterd via een led-wall op de Grote Markt. De Koninklijke Beiaardschool schonk een prijs in de compositiewedstrijd voor beiaard van de Carillon Society of Australia. De prijs van de KBS ging naar het werk "Belt" van Alison Ireland.
- **Leuven:** er worden plannen gemaakt om de verloren gegane beiaard van de Abdij van Park opnieuw in ere te herstellen.
- **Mechelen:** er wordt geijverd voor een [nieuwe mobiele beiaard](#) i.s.m. de Koning Boudewijnstichting. Het project groeit in 2013 uit tot een internationaal project in samenwerking met de Belgian American Education Foundation. Schenkingen uit België, Nederland, Duitsland, Ierland, Frankrijk en de Verenigde Staten.

- **Neerpelt:** er is een actiecomité opgericht om een beiaard te plaatsen in de Sint-Niklaaskerk.
- **Nieuwpoort:** de voorbereidingen werden getroffen voor de restauratie van de beiaard. De werken zullen starten in januari 2014.
- **Roeselare:** er werd een nieuw pneumatisch systeem geïnstalleerd met computer voor het automatische spel. In de tuin Dekenij (Vrouwenstraat 5) werd een nieuwe luisterplaats ingericht voor de beiaardconcerten.
- **Ronse:** de grote beiaardcabine werd aangepakt om ze geschikt te maken voor torenbezoeken. De technische dienst bracht een glasvezelvlies aan en herschilderde de cabine. Er werd bovendien een nieuwe luisterplaats ingericht en in gebruik genomen (de evocatie van de het vroegere kloosterpand naast de toren).
- **Tienen:** het restauratiedossier van de stadsbeiaard van Tienen is bijna afgewerkt.

2012

- **Brussel:** revalorisatie van de beiaard van het Belgisch parlement, onder impuls van Frank Deleu (eerste concertreeks zomer 2012)
- **Mechelen:** opstart actie met het oog op een nieuwe mobiele beiaard (Beiaardschool, Vereniging voor Toren en Beiaard, stad Mechelen)
- **Neerpelt:** actie met het oog op een nieuwe beiaard, door Jan Verheyen

Initiatieven in de nabije toekomst:

Productie nieuwe mobiele beiaard 'bronzen piano' door Koen Van Assche en Anna Maria Reverté

Periode: na 2012

Rapportage 2014

Rapportering Inventaris Vlaanderen voor immaterieel cultureel erfgoed 2014

Vlaamse Beiaardcultuur – Borgingsmaatregelen

1/ Identificatie en documentatie

Conservatiemaatregelen in verband met de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2014

- **Nieuwpoort:** Volledige restauratie van de beiaard met nieuwe klepels, nieuwe verbindingen, nieuwe toetsen, nieuwe luidbruggen en luidmotoren en een nieuw automatisch spel dat met pistons op de toetsen werkt.
- **Antwerpen:** Restauratie van de stadsbeiaard, met onder meer een nieuw klavier en nieuwe draadverbindingen.

2013

- **Grimbergen:** de muziekpartituren uit de nalatenschap van de voormalige beiaardier Pater Jan Feyen werden geïnventariseerd.
- **Mechelen:** debeiaardmuziek van Jef Denyn, Adolf Denyn, Edward Denyn en Gustaaf Van Hoey werd gepubliceerd in facsimile en in moderne notatie. Op 27 april 2013 schonk Adrian Gebruers, beiaardier van Cobh (Ierland) een muziekmanuscript van Adolf Denyn met de preludes van Matthias Vanden Gheyn. Het manuscript wordt opgenomen in het archief van de Koninklijke Beiaardschool als 'Nalatenschap Staf Gebruers'.

2012

- Handleiding met richtlijnen voor beiaardiers met het oog op een betere zorg voor hun archief (door Resonant)
- **Ieper:** restauratie van de beiaard (inspeling juni 2012)
- **Oudenaarde:** grondige revisie van de beiaard (inspeling op 10 juni 2012)

2011

- **Wingene:** restauratie en uitbreiding van de beiaard (inspeling 12 november 2011)

Plannen

- Restauratiedossiers in voorbereiding: Tienen, Hoogstraten, Nieuwpoort (staat bij 'plannen' in db)

Digitalisering van alle historische beiaardhandschriften (door de Alamire Foundation)

Periode: na 2011

2/ Onderzoek

Documentatie en onderzoek in verband met de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2014

- **Leuven:** Publicatie van boek *Singing Bronze. A History of Carillon Music*, van Luc Rombouts (Leuven University Press)

2013

- **Mechelen:** op 11 december 2013 vond aan de Mechelse beiaardschool een pedagogische studiedag plaats rond de pedagogiek en de repetitietechniek van het beiaardonderricht in samenwerking met Bart Spanhove (Lemmensinstituut).
- **Oudenaarde:** in september 2012 werd in de beiaard van Oudenaarde een nieuw type tuimelaarsysteem aangebracht met gebogen tuimelaars (VEMA-systeem, ontwikkeld door Marc Van Eyck). Dit systeem maakt afstellen van de draden en de toetsdruk van het stokkenklavier veel eenvoudiger dan met rechte tuimelaars. Het systeem werd gedocumenteerd in een artikel in het Bulletin van de Guild of Carillonneurs in North America (62, uitgave 2013, p. 32-36).

2012

- Doctoraat over uitvoeringspraktijk op beiaard in de 17de eeuw door Carl Van Eyndhoven (promotie december 2012)
- Stage en eindverhandeling door Klaas Jaap van der Meijden: "De archieven van de beiaardschool verdienen de grootste aandacht". Structuurstudie van het conglomeraatarchief van de vzw Koninklijke Beiaardschool en aanbevelingen inzake archiefbeheer (VUB Archivistiek, 2012, promotor: prof. dr. G. Janssens).
- **Mechelen:** studiedag over Jef Denyn in Mechelen (29 september 2012)

2011

- **Mechelen:** studiedag over 'Nieuwe perspectieven op beiaarderfgoed' (17 september 2011)

PLANNEN

- Engelse vertaling van het boek *Zingend Brons* door Luc Rombouts
 - Studiedag rond het borgen van beiaarderfgoed (zomer 2015, m.m.v. Faro)
- Publicatie CD-rom met het versteekboek + transcripties van Th. De Sany, Brussel, 1648 door de VBV

Periode: na 2011

3 / Communicatie en sensibilisering

Communicatie-initiatieven in verband met de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2014

- **Aalst:** 15 juni - Internationale beiaarddag. Rosemarie Seuntiëns met de act Roaming Bells op de Praagse rijdende beiaard; tevens viering Kristiaan Van Ingelgem 20 jaar stadsbeiaardier te Aalst
- **Harelbeke:** 26/9 - Concert "Benoit & de beiaard", kinderen van de Harelbeekse basisscholen zingen met de beiaard o.l.v. Karel Opdebeeck.
- **Hasselt:** 'Carillon Jam' - Speciaal concert voor beiaard en dj, door Jan Verheyen en dj Courtasock
- **Izegem:** 9/6 - beiaardconcert "Memorial Chimes" door Koen Cosaert met oorlogspoëzie door

Benjamin Sercu // 7/1 - beiaardconcert door Stefano Colletti met projectie van live schetsen door kunstenaar Geert Devos

- **Kortrijk:** 25/8 - beiaardconcert " Memorial Chimes" door Koen Cosaert met oorlogspoëzie door Stefan Van Craeynest // 18/8 - beiaardconcert door Arie Abbenes (beiaard) & Philly Abbenes (woord): Orpheus van C.W. von Gluck // 11/8 - beiaardconcert door Frank Deleu en Jean-Pierre Hautekiet: "De beiaard danst Tango". Live-projectie van beiaardiers op led-wall grote markt met dans op de Grote Markt door vereniging "Tango Kortrijk".
- **Leuven:** Eind augustus - speciale concerten ter herdenking van de brand van Leuven, met integratie van de beiaard van de universiteitsbibliotheek // Januari - opening van de Bibliotheektoren, evocatie van de geschiedenis van de centrale universiteitsbibliotheek, met ruime aandacht voor de beiaard
- **Mechelen:** 25-28 juni - Internationale Beiaardwedstrijd Koningin Fabiola in Mechelen. Nieuw was het feit dat op de tweede finaledag de vijf finalisten zich presenteerden op een mobiele beiaard (Bronzen Piano) in het cultuurcentrum en ondermeer een werk uitvoerden voor beiaard, klarinet-solo en strijkorkest (Elegy on a Ground van Geert D'hollander). De wedstrijd biedt telkens ook de kans om een nieuwe werk voor beiaard te laten schrijven door een gerenommeerd componist. Dit maal als plichtwerk "Play-back" van Frédéric Devreese.
- **Roeselare:** 28 augustus - beiaardconcert door Koen Cosaert i.s.m. de Roeselaarse koren en samenzang door het publiek rond het thema "Chanson d'amour" // 14 augustus - beiaardconcert door Arie Abbenes (beiaard) en Phili Abbenes (woord): Orpheus van C.W. von Gluck

2013

- **Gent:** sinds 2013 vindt er elke maand een [speciaal themaconcert](#) plaats.
- **Grimbergen:** actieve inspanningen worden gedaan om jonge kinderen in contact te brengen met de beiaard (maart-april: kennismaking van leerlingen van de muziekschool met de beiaard 23 juni: jaarlijkse Child Focus beiaardhappening, met zangkoor AMV; 27 augustus: deelname aan Roefeldag.
- **Harelbeke:** interactieve bezoeken voor kinderen van de Harelbeekse basisscholen (4e leerjaar) aan de beiaard.
- **Harelbeke:** project "Benoit en de beiaard". Dit is een project muzikale vorming van het Peter Benoit-museum Harelbeke rond de figuur van Peter Benoit en de beiaard olv muziekpedagoog Karel Opdebeeck voor de kinderen van de Harelbeekse basisscholen (6e leerjaar).
- **Hasselt:** verschillende innovatieve concertformules werden opgestart onder impuls van stadsbeiaardier Jan Verheyen. Sommige van deze formules worden ook in andere steden uitgedragen:
 - Bells Ball (combinatieconcerten met folkgroep Naragonia)
 - Drum and bells (combinatieconcerten met elektronische drums)
 - Tour artistique: theatrale rondleiding in de beiaardtoren van Hasselt
 - Beiaard en DJ in Hasselt
- **Mechelen:** in januari-februari 2013 werd een Scholenproject (link onder: www.compagnieaardbei.be) georganiseerd. Het project bestond uit een lessenspakket rond beiaard dat leerkrachten in de klassen gebruikt hebben en uit een campanologische workshop door beiaardier Jan Verheyen. Het geheel werd gevolgd door een interactief bezoek aan de Sint-Romboutstoren.
- **Nieuwpoort** - INTERREG beiaard project 'Soundscape, de hemel als concertzaal' (zie 2012): de stad Nieuwpoort nam deel aan het INTERREG beiaard project '[Soundscape, de hemel als concertzaal](#)'. Hierbij werden diverse activiteiten georganiseerd in Duinkerke en Nieuwpoort. Frans publiek kwam luisteren in Nieuwpoort en omgekeerd. Onder meer een mobiele beiaard werd ingezet.
- **Roeselare:** rondleidingen voor scholen en groepen in de Sint-Michielstoren, georganiseerd

door de Roeselaarse Klokkengilde. Tijdens de Roefeldag creëerden de Roeselaarse kinderen hun eigen lied op de beiaard.

- **Ronse:** er werd een aanbod gelanceerd voor verenigingen om torenbezoek aan te vragen. Dertien groepen gingen op dit aanbod in.
- **Tienen:** interactieve bezoeken voor kinderen van het 5de en 6de leerjaar (i.s.m. Jeugd & Muziek Tienen).

2012

- (Europees) INTERREG-project '[Soundscape, de hemel als concertzaal](#)' met West-Vlaamse en Noord-Franse partners: beiaardfestival met uitwisselingsconcerten, bustrip, dansinitiatie met beiaard, open deur voor leerling-beiaardiers uit Frankrijk en België.
- Beiaardspel tijdens de Open Kerkendag op een aantal lokaties (3 juni om 14 u)
- **Gent:** Integratie van de beiaard in de Gentse Feesten (actie: 'laat je naam klinken op de Gentse beiaard')
- **Hasselt:** Integratie in multiculturele happening 'de wereld in stad' (9-12 augustus)
- **Leuven:** Concertreeks 'Bach on Bells' in samenwerking met Museum M te Leuven (Bach als inspiratie voor kunstenaar Sol LeWitt) // integratie van de beiaard in Erfgoeddag
- **Mechelen:** beiaardjeugdwedstrijd (21 en 22 april 2012)

Plannen:

Er staat een project in de steigers in de bibliotheektoeren van Leuven. In de toren zal een evocatie ingericht worden, met prominente aanwezigheid van de beiaard.

Periode: na 2012

4/ Overdracht

Initiatieven rond overdracht van de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

Doorlopend

In verschillende steden vindt een kangoeroeproject plaats, waarbij gevorderde leerlingen stagebespelingen kunnen doen onder begeleiding van de titularis van het instrument (Leuven, Nieuwpoort)

2014

Koninklijke Beiaarschool te Mechelen:

- 11 november: studiereis naar drie Waalse beiaarden: Hoi, Namen en Gembloux. Verbroedering met Waalse beiaardiers.
- 16 juli: lezing over de muziekbibliotheek en de collectie van de beiaardschool door Mariko Matsue, bibliothecaris van de KBS, op het congres van IAML (International Association of Music Libraries) in Antwerpen.
- 8-9 juli: Masterclass voor de leden van de Carillon Society of Australia
- 28 en 29 april: de Mechelse beiaardschool organiseerde een Masterclass voor de beiaardstudenten van de Staatsuniversiteit te Sint-Petersburg.
- Mei: publicatie van nieuwe methode voor beiaard-vierhandig: Ludus Modalis II, gecomponeerd door Geert D'hollander

Antwerpen – Lier – Leuven – Nieuwpoort – Ieper – Brugge: Wereldbeiaardcongres met concerten,

lezingen, sociale activiteiten, herdenking Eerste Wereldoorlog, bookshop ...

2013

- Concerten met de elektronische beiaard (gesampelde klanken van de beiaard van Brugge) i.s.m. Scola Gregoriana (Brugge) en Belgian Brass (Tongeren Basilica concerten, Brugge, Kathedraal Doornik)
- Publicatie van de zomerkalender met beiaardconcerten in West-Vlaanderen en Frans-Vlaanderen. Inclusief technische fiches van alle beiaarden van deze regio. 4-talige publicatie van de Provincie West-Vlaanderen
- Courante promotie rond de jaarlijkse zomerconcerten op de Vlaamse beiaarden
- Promotie van de beiaard in het kader van de Open Monumentendag (Klank – woord – beeld) in Leuven, Hasselt en Neerpelt (9 september 2012)
- Lessenreeks 'Zingend brons' door Luc Rombouts voor Universiteit Vrije Tijd van Davidsfonds (sept.-okt. 2012)
- **Mechelen:** de [Mechelse beiaardschool](#) gaf verschillende masterclasses aan diverse doelgroepen (1-15 augustus 2013 Canberra en Sydney voor de beiaardiers van de Carillon Society of Australia; 22-25 april aan de Staatsuniversiteit van Sint-Petersburg; 12-14 maart aan de Yale Guild of Carillonneurs). Op 2 februari 2013 werd in Mechelen de beiaard via een digitaal studieklavier voorgesteld tijdens de dag van het Deeltijds Kunstonderwijs in het Stedelijk Conservatorium te Mechelen.
- **Mechelen:** Op 4 februari 2013 werd het Leerplan Beiaard van de KBS door de Onderwijsinspectie Vlaanderen goedgekeurd.
- **Mechelen:** Educatief project rond beiaard in de basisscholen van Mechelen en omstreken, met lessenspakket, theatervoorstelling 'Rocky het klokkie', workshop en interactieve rondleiding in de Sint-Romboutstoren (oktober 2012 tot maart 2013)
- Revisie en herindiening van het dossier Voorbeeldpraktijk in immaterieel cultureel erfgoed voor Unesco (ingediend maart 2013)

2012

- Opstellen dossier Voorbeeldpraktijk in immaterieel cultureel erfgoed voor Unesco (ingediend maart 2012)
- **Lier:** Internationale Masterclass beiaardspel door Geert D'hollander en Koen Van Assche (5-8 juli 2012)
- **Wingene:** 'De Beiaard van Wingene', boek n.a.v. de restauratie en uitbreiding van de beiaard (publicatie juni 2012)

Plannen voor de nabije toekomst:

Organisatie van het [Wereldbeiaardcongres](#) in Antwerpen en Brugge (29 juni-6 juli 2014).

Periode: na 2012

5/ Herlanceren

Initiatieven tot het herlanceren van de Vlaamse beiaardcultuur

BESCHRIJVING

2014

- **Averbode:** Realisatie door Koen Van Assche en Anna Maria Reverté van een nieuwe mobiele beiaard, de 'Bronzen piano'

- **Mechelen:** Fundraising voor een mobiele beiaard ten behoeve van de beiaardschool; gieten van de eerste klokken in juli

2013

- **Aarschot:** er worden plannen ontwikkeld om een vredesbeiaard te plaatsen in de Onze-Lieve-Vrouwkerk.
- **Gent:** er werd een geluidsinstallatie aangebracht in de toren van het Belfort om het volume van de beiaard te verhogen. Door de vernieuwing van het Belfort in 1913 waren er immers te weinig galmopeningen om de beiaard voldoende uitstraling te geven.
- **Grimbergen:** voorbereidingen voor de renovatie van de beiaard - vernieuwing van de klavierkamer, aanpassing van het klavier aan de Europese standard, nieuwe klavierbank en nieuwe automaat. Oplevering is gepland voor 1 mei 2014.
- **Kortrijk:** de visualisatie van de beiaardconcerten op de belforttoren werd verbeterd via een led-wall op de Grote Markt. De Koninklijke Beiaardschool schonk een prijs in de compositiewedstrijd voor beiaard van de Carillon Society of Australia. De prijs van de KBS ging naar het werk "Belt" van Alison Ireland.
- **Leuven:** er worden plannen gemaakt om de verloren gegane beiaard van de Abdij van Park opnieuw in ere te herstellen.
- **Mechelen:** er wordt geijverd voor een [nieuwe mobiele beiaard](#) i.s.m. de Koning Boudewijnstichting. Het project groeit in 2013 uit tot een internationaal project in samenwerking met de Belgian American Education Foundation. Schenkingen uit België, Nederland, Duitsland, Ierland, Frankrijk en de Verenigde Staten.
- **Neerpelt:** er is een actiecomité opgericht om een beiaard te plaatsen in de Sint-Niklaaskerk.
- **Nieuwpoort:** de voorbereidingen werden getroffen voor de restauratie van de beiaard. De werken zullen starten in januari 2014.
- **Roeselare:** er werd een nieuw pneumatisch systeem geïnstalleerd met computer voor het automatische spel. In de tuin Dekenij (Vrouwenstraat 5) werd een nieuwe luisterplaats ingericht voor de beiaardconcerten.
- **Ronse:** de grote beiaardcabine werd aangepakt om ze geschikt te maken voor torenbezoeken. De technische dienst bracht een glasvezelvlies aan en herschilderde de cabine. Er werd bovendien een nieuwe luisterplaats ingericht en in gebruik genomen (de evocatie van de het vroegere kloosterpand naast de toren).
- **Tienen:** het restauratiedossier van de stadsbeiaard van Tienen is bijna afgewerkt.

2012

- **Brussel:** revalorisatie van de beiaard van het Belgisch parlement, onder impuls van Frank Deleu (eerste concertreeks zomer 2012)
- **Mechelen:** opstart actie met het oog op een nieuwe mobiele beiaard (Beiaardschool, Vereniging voor Toren en Beiaard, stad Mechelen)
- **Neerpelt:** actie met het oog op een nieuwe beiaard, door Jan Verheyen

Initiatieven in de nabije toekomst:

Productie nieuwe mobiele beiaard 'bronzen piano' door Koen Van Assche en Anna Maria Reverté

Periode: na 2012

Rapportage 2012

Voortgangsrapportering over de borging van een element van immaterieel cultureel erfgoed

KE-CE-007-110420

2

Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Kunsten en Erfgoed

Afdeling Erfgoed

Arenbergstraat 9, 1000 BRUSSEL

Tel. 02 553 68 68 – Fax 02 553 69 69

E-mail: marina.laureys@cjsm.vlaanderen.be

Website: www.kunstenenerfgoed.be

In te vullen door de
behandelende afdeling
ontvangstdatum

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier rapporteert u aan het Agentschap Kunsten en Erfgoed over de recent uitgevoerde en geplande activiteiten op het vlak van de borging van het genoemde element van immaterieel cultureel erfgoed. Die activiteiten meldt u in het kader van de jaarlijkse opvolging van elementen die in de Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed zijn opgenomen.

Aan wie bezorgt u deze aanvraag?

U kunt dit formulier zowel op papier als digitaal indienen:

- Vul het formulier elektronisch in, druk het af, en stuur het ondertekend in **twee exemplaren** naar het adres bovenaan op dit formulier, t.a.v. Marina Laureys, afdelingshoofd.
- Stuur het digitale exemplaar via e-mail naar cultureelerfgoed@vlaanderen.be, of bezorg het op cd-rom.

Wie is de contactpersoon voor uw aanvraag?

De contactpersonen voor uw aanvraag zijn Arlette Thys, arlette.thys@cjsm.vlaanderen.be, en Dries Van Den Broucke, dries.vandenbroucke@cjsm.vlaanderen.be.

Waar vindt u meer informatie?

Het reglement Immaterieel Cultureel Erfgoed vindt u op www.kunstenenerfgoed.be.

Gegevens van de aanvrager

1 Vul hieronder de gegevens van de aanvrager in.

naam van de organisatie	Ros Beiaardcomité vzw
eventuele roepnaam	Ros Beiaardcomité
rechtspersoonlijkheid	Vereniging zonder winst oogmerk
website	www.rosbeiaard.be
korte voorstelling van de aanvrager	De statutaire doelstelling van de vzw Ros Beiaardcomité betreft de organisatie van de Ros Beiaardomwegang en de Reuzenomwegang 'Katuit' in Dendermonde, met inbegrip van een specifiek aanloop- en omkaderingsprogramma voor elk van de omwegangen. Deze organisatie omvat onder meer de inhoudelijke en artistieke invulling, de technische en logistieke omkadering, de informatieverstrekking, de promotievoering en de productontwikkeling. Daarnaast is het de taak van de vzw om dit immaterieel erfgoed en haar tradities blijvend onder de aandacht te brengen bij de bevolking en het erfgoed de waarde en aandacht te schenken die het verdient.

Formeel is de vzw Ros Beiaardcomité pas zeer recent opgericht (12 juni 2008). Het Ros Beiaardcomité kende echter een decennialange voorgeschiedenis in de vorm van een feitelijke vereniging, die in opdracht van de stad Dendermonde instond voor de organisatie van de vroegere omwegangen.

Het Ros Beiaardcomité telt 17 leden en is samengesteld uit politieke mandatarissen uit alle fracties, ambtenaren en deskundigen uit de socio-culturele en economische wereld. De vzw functioneert onder het

voorzitterschap van burgemeester Piet Buyse. Eereburgemeester Norbert De Batselier is eerste ondervoorzitter.

2 Vul de correspondentiegegevens van de aanvrager in.

aanschrijftitel De heer Mevrouw

voor- en achternaam Franki Hervent

straat en nummer Stadhuis – Grote Markt

postnummer en gemeente 9200 Dendermonde

telefoon- of gsm-nummer 052 21 39 56 of 0477 521 508

e-mailadres franki.hervent@rosbeiaard.be

Gegevens van het element van immaterieel cultureel erfgoed

Identificatie van het element

3 Vul de naam van het element in.

Het Ros Beiaard en de Ros Beiaardommegang (Dendermonde).

De historische Gildereuzen Indiaan, Mars en Goliath en de Reuzenommegang 'Katuit' (Dendermonde).

Borging van het element

4 Geef de voorbije en de huidige acties die genomen zijn om het element te borgen sinds het jaar van de aanvraag of sinds het vorige rapporteringsjaar

In de vorige dossiers werd reeds uitgebreid aangetoond dat de inspanningen rond de borging van het Ros Beiaard, de drie Gildereuzen Indiaan, Mars en Goliath en hun respectievelijke ommegangen al een zeer lange traditie kennen in Dendermonde. Het zijn middeleeuwse elementen die al eeuwen 'gekoesterd' worden door de Dendermondanaren.

In onderstaande alinea's vindt u een overzicht van de belangrijkste acties die ondernomen zijn van april 2011 tot mei 2012. De acties uit de periode ervoor werden besproken in vorige voortgangsrapporten.

De fysieke borging van het erfgoed (beschermen en bewaren)

Zoals altijd werd er veel aandacht besteed aan de fysieke bescherming van het Ros Beiaard en de drie Gildereuzen Indiaan, Mars en Goliath. Het Ros Beiaard en de Gildereuzen staan samen met andere elementen uit de ommegangen veilig gesteld in een speciaal ingerichte afgesloten ruimte in de voormalige Hollandse Kazerne in het stadscentrum van Dendermonde. Deze ruimte beschikt over een stabiele temperatuur en vochtigheidsgraad, zodat de elementen in optimale omstandigheden kunnen bewaard worden.

Het recentere ommegangpatrimonium (nieuwe praalwagens en decors) kreeg een veilig onderkomen in een nieuwe loods van de stad Dendermonde (vlakbij de technische diensten van de stad). Vroegere ommengangelementen (vóór WO II) die nu niet meer meegaan in de stoeten, worden bewaard en tentoongesteld in het Oudheidkundig Museum van de stad.

Ook het archief betreffende het Ros Beiaard, de Gildereuzen en hun ommegangen wordt voortdurend geborgd. Grosso modo kan volgende onderverdeling worden gemaakt: documenten (oude archieven, brieven, verslagen, foto's, tekeningen, persknipsels, etc.) die betrekking hebben op de ommegangen vóór 1967 worden bewaard door het stadsarchief; documenten vanaf 1967 worden 'als levend archief' (dat nog zeer vaak geconsulteerd wordt) bijgehouden en gearhiveerd door het Ros Beiaardcomité. Zo werd het voorbije jaar veel aandacht besteed aan de volledig inventarisatie van alle stukken die betrekking hebben op de organisatie van de Ros Beiaardommegang 2010. Uiteraard is er een constante wisselwerking tussen beide instanties. Zo heeft het stadsarchief voor haar tentoonstelling over de Ros Beiaardommegang een beroep gedaan op actueel materiaal van het Ros Beiaardcomité, en heeft het comité op zijn beurt voor de realisatie van het boek 'Van Ros tot Reus' beroep gedaan op documenten van het archief betreffende de oudste ommegangen.

De 'mentale' borging van het erfgoed (sensibiliseren en transmissie)

Naast de fysieke borging (in de vorm van veilig bewaren en archiveren), besteedt het Ros Beiaardcomité ook veel aandacht aan de 'mentale' borging van het erfgoed bij de erfgoedgemeenschap. De bedoeling is om een blijvende betrokkenheid bij het Ros Beiaard, de Reuzen en hun ommegangen te waarborgen, zowel bij medewerkers als bij het brede publiek.

Om de betrokkenheid van de medewerkers aan de ommegangen te waarborgen zijn ook in het voorbije jaar diverse acties ondernomen. Deze acties zorgen in vele gevallen ook voor de noodzakelijke kennisoverdracht naar nieuwkomers.

- Om te vermijden dat de pijnders (de dragers van het Ros Beiaard) maar eens om de 10 jaar 'gemobiliseerd' worden (ter gelegenheid van de Ros Beiaardomwegang), betreft het Ros Beiaardcomité deze belangrijke figuranten permanent bij het erfgoed. Zo neemt de Gilde der Vrije Pijnders jaarlijks met een uitgebreide delegatie (vorig jaar een 70-tal) deel aan de Reuzenomwegang 'Katuit' (waar zij een rol vervullen die aansluit bij hun vroegere gildewerk: bv. het lossen van een schip, het 'trekken' van een schip, het bedienen van een houten kraan, enz.). De pijnders krijgen ook jaarlijkse een nieuwjaarsreceptie aangeboden in het Stadhuis van Dendermonde door het Ros Beiaardcomité. Dit moment vormt de ideale gelegenheid om in een informele sfeer bij te praten over de voorbije en de aanstaande omwegang en om ook de banden tussen de pijnders en het comité nauwer aan te halen. Los daarvan is er ook zeer regelmatig overleg met gildedeken Gustaaf Mannaert.
- Ook de reuzendragers, de muzikanten van de Ros Beiaardharmonie en de groepscommissarissen (die in de omwegang instaan voor de begeleiding van de groepen) kunnen jaarlijks rekenen op een bedankingsetentje, waaraan telkens ook een overlegmoment wordt gekoppeld. Op dit overleg wordt telkens de meest recente omwegang geëvalueerd en wordt ook stilgestaan bij de toekomst van de omwegang. Met de reuzendragers wordt een repetitieschema afgesproken en wordt ook afgesproken wanneer nieuwe reuzendragers klaargestoomd dienen te worden (zo heeft in 2011 een nieuwe reuzendrager zijn 'opleiding' gekregen en kreeg de 'oefenreus' Peke Rammekeszand een grondige opknappbeurt). Met de dirigent en 'anciens' van de Ros Beiaardharmonie wordt eveneens overlegd over het inleggen van repetities, het aantrekken en inschakelen van nieuwe muzikanten, enz. Ook met de groepscommissarissen wordt deze oefening jaarlijks gedaan, zodat voor iedere commissaris die op een bepaald moment vertrekt telkens een nieuwe kandidaat klaar staat.
- De buskruitschutters (figuranten die elke omwegang afsluiten achter de reuzen of het Ros Beiaard) worden al verschillende decennia gerekruteerd uit vrijwillige leden van het Dendermondse brandweerkorps. Ook met de brandweer wordt jaarlijks overleg gepleegd, zodat deze taak telkens zonder enig probleem bestendig wordt.
- Voor vele individuele rollen in de ommegangen hanteert het Ros Beiaardcomité een doorgroeiensysteem, waarbij heel jonge figuranten (vanaf 5 jaar) gerekruteerd worden om als matroos of piraat plaats te nemen op 't Schipke. Eens zij de leeftijd van 7 à 8 jaar hebben, groeien zij dan door als 'nar', 'clown' of plakkaatdrager. Nog later, vanaf ca. 12 jaar kunnen zij meedoen als fakkeldrager en vanaf ca. 16 jaar kunnen zij figureren als knaptand, hellebaardier of feestvierend volk. Door dit systeem jaar na jaar toe te passen krijg je figuranten die zich heel erg betrokken voelen bij de omwegang en op die manier ook 'ambassadeur' worden van de organisatie (want zij overtuigen op hun beurt broers, zussen en/of vrienden om mee te doen, waardoor weer een nieuwe generatie figuranten klaar staat).
- De 'Vier Heemskinderen' van de voorbije Ros Beiaardomwegangen worden dan weer ter gelegenheid van elke omwegang (ook in 2011) uitgenodigd als ere-genodigden. Zo blijven de vroegere heemskinderen in contact met het Ros Beiaardcomité en met elkaar. Zij staan dan ook als groep klaar om bij de aanduiding van een nieuwe familie heemskinderen hen met raad en daad bij te staan.

Er is niet alleen de betrokkenheid van dichte medewerkers waar werk van gemaakt wordt, het Ros Beiaardcomité heeft ook de taak om de belangstelling voor het Ros Beiaard, de Reuzen en hun ommegangen bij het brede publiek levend te houden en waar mogelijk aan te wakkeren. Dit gebeurt uiteraard het best door de organisatie van de jaarlijkse Reuzenomwegang 'Katuit' en de tienjaarlijkse Ros Beiaardomwegang (op Katuit 2011 wordt straks verder ingegaan), maar ook door flankerende acties. Enkele voorbeelden ter illustratie van het voorbije jaar.

- Het Ros Beiaardsecretariaat dat oorspronkelijk opgezet was als tijdelijk projectsecretariaat voor de Ros Beiaardomwegang 2010, werd door het stadsbestuur bestendig tot minstens eind 2012. Hierdoor kunnen

o.a. scholen, verenigingen en particulieren bij het Ros Beiaardsecretariaat terecht voor informatie en documentatie.

- Wat de scholen betreft is het zo dat het Ros Beiaardcomité in de aanloop naar elke Ros Beiaard-omwegang telkens zeer intensieve contacten heeft met de Dendermondse scholen om te werken rond de sage van het Ros Beiaard en de Vier Heemskinderen, het Ros Beiaardlied, de Reuzen, enz. In de periodes tussen twee Ros Beiaardomwegangen worden deze contacten bestendig en ondersteunt het Ros Beiaardcomité (samen met de dienst toerisme en de Dendermondse gidsenkring) initiatieven van scholen (zoals educatieve wandelingen rond het Ros Beiaard, het ter beschikking van documentatiemateriaal over het Ros Beiaard, enz.). Dit was ook in de voorbije periode het geval.
 - De website www.rosbeiaard.be die oorspronkelijk alleen bedoeld was voor het evenement 'Ros Beiaardomwegang 2010' is bestendig, zodat het comité over een blijvend eigentijds communicatiekanaal beschikt voor het brede publiek. Deze website werd aangepast met actuele info over de jaarlijkse reuzenomwegang.
 - Het Ros Beiaardcomité staat mee in voor de bevestiging van de Dendermondse binnenstad in de zomermaanden met Ros Beiaardvlaggen. Samen met de verschillende Ros Beiaardstandbeelden en andere Ros Beiaarditems in het Dendermondse straatbeeld, verwelkomen deze vlaggen alle bezoekers van de 'Ros Beiaardstad'.
 - Het Ros Beiaardcomité ondersteunt diverse initiatieven die zich op een positieve manier linken aan het Ros Beiaard en/of de Gildereuzen. Zo werd in samenwerking met de Dendermondse middenstanders in de voorbije decennia reeds een heel assortiment aan souvenirs ontwikkeld (o.a. Ros Beiaardpralines en -champagne) en plaatsen heel wat verenigingen hun belangrijkste activiteiten in het teken van het Ros Beiaard (Ros Beiaardwedstrijden allerhande). In de voorbije maanden verleende het Ros Beiaardcomité haar goedkeuring aan drie nieuwe aanvragen: een Ros Beiaardtriathlon, een Ros Beiaardfietsclub en een Ros Beiaardboot die vanaf de zomer 2012 op de oude Dender in de binnenstad zal varen. Al deze 'afgeleide' Ros Beiaardproducten dragen bij tot de instandhouding van de Ros Beiaardmicrobe. Het comité waakt er wel over dat het steeds bonafide en kwaliteitsvolle producten en activiteiten betreft.
 - Het Ros Beiaardcomité blijft ook zelf eigen producten voor het brede publiek ontwikkelen. Het boek 'Van Ros tot Reus' dat in 2010 werd gerealiseerd blijft goed verkopen (onder meer door een samenwerking met de Standaard Boekhandel). Ook de DVD en de CD van de Ros Beiaardomwegang 2010 kunnen op blijvende interesse van het publiek rekenen. Ter gelegenheid van de Reuzenomwegang 2011 werd bovendien een nieuwe DVD met professionele opnames en montage gerealiseerd (enerzijds als belangrijk archiefstuk, anderzijds als informatie- en promotiemiddel voor het brede publiek). Ook werden er diverse gadgets i.v.m. de gildereuzen aangemaakt zoals sleutelhangers, stickers, onderleggers, zakdoekdoosjes, enz.
 - Er is in de voorbije periode ook samengewerkt met de redactie van Villa Vanthilt en de educatieve werking van het Muziekinstrumentenmuseum in Brussel om het Ros Beiaard en de Dendermondse Reuzen onder de aandacht te brengen. Zo werd bij de redactie van het zomerprogramma Villa Vanthilt (dat in juni 2011 een hele maand te gast was in Dendermonde) gekomen dat er in verschillende uitzendingen aandacht was voor dit Dendermondse erfgoed (o.a. bekende Dendermondenaar Kurt Rogiers en burgemeester Piet Buyse kwamen vertellen over de Dendermondse omwegangen, Marcel Vanthilt maakte een stukje verkleed als knaptand, in de laatste uitzending werd als afscheid op de Grote Markt het Ros Beiaardlied gespeeld met een massazang door het publiek). Dankzij deze acties profileerde Dendermonde zich eens te meer als enige echte Ros Beiaardstad. Met het Muziekinstrumentenmuseum in Brussel werd tijdens de voorbije Krokusvakantie samengewerkt rond een project rond 'onbruikelijke muziekinstrumenten'. Tientallen kinderen konden er tijdens een workshop kennismaken met het 'geklapper' van de mysterieuze Dendermondse knaptand. De kinderen mochten zelf ook aan de slag met de knaptand die het Ros Beiaardcomité ter beschikking had gesteld.
 - Ook in de voorbije periode fungeerden de Dendermondse Gildereuzen Indiaan, Mars en Goliath (telkens begeleid door de gekostumeerde Ros Beiaardharmonie) als ambassadeurs van de Ros Beiaardstad, bij verschillende belangrijke evenementen buiten Dendermonde. Zo dansten de reuzen op 9 september 2011 (Open Monumentendag) op de zeedijk van Oostende ter gelegenheid van 10 jaar 'Dagje Oostende' (een socio-culturele daguitstap voor 1.200 Dendermondse naar Oostende). Op 29 april 2012 waren de Dendermondse reuzen te gast in Steenvoorde (Frankrijk) ter gelegenheid van 'La 5ème Ronde Européenne de Géants Portés'. Op deze internationale reuzenreünie vertegenwoordigden zij Dendermonde en Vlaanderen op een waardige wijze tussen tientallen reuzen uit Europa, Amerika en Afrika.
-

Alle bovengenoemde initiatieven dragen bij tot een versterking van het gemeenschapsgevoel bij de erfgoedgemeenschap enerzijds en tot een grotere bekendheid en uitstraling van de erfgoedelementen anderzijds. Maar de belangrijkste factor in dit proces blijven ongetwijfeld de ommegangen zelf.

De Reuzenomwegang 'Katuit' van donderdag 25 augustus 2011

Op donderdag 25 augustus stonden de Gildereuzen Indiaan, Mars en Goliath opnieuw in het middelpunt van de belangstelling voor hun jaarlijkse hoogdag 'Katuit'. Ditmaal betrof het echter een bijzondere editie. Het was immers voor de 45ste keer, sinds de start van de vernieuwing in 1967, dat Katuit uitging. Sedert die vernieuwing is Katuit uitgegroeid van een kleine optocht met een handvol figuranten, tot een grootste omwegang waarbij de Reuzen omringd worden door ruim duizend gekostumeerde figuranten en een tiental schitterende praalwagens.

Katuit 2011 werd een heel wervelende stoet, met nog meer oog voor beweging, special effects en nieuwe technologieën. De omwegang was opgebouwd in drie delen. In het eerste deel werd er teruggeblikt op 45 jaar Katuit. Er werd stilgestaan bij enkele 'vaste waarden' (o.a. de vendeliers, de gildegroepen, 't Schipke, de Walvis, paarden, enz.) en bij de vele spotnamen die de Dendermondenaren rijk zijn (kopvleesfretters, flauzemakers, knaptanden, Polydoorkes, sloopstrekken en makeleters). Met een knipoog werd ook terug gekeken naar de vroegere kermisfeer in Dendermonde, met een uitgebreid tafereel volksvermaak anno 1930.

In het tweede deel van de stoet werd op artistieke wijze teruggeblikt op 45 jaar wereldgeschiedenis. Sinds de jaren zestig is er immers heel wat veranderd. Evoluties op het gebied van technologie, media en mobiliteit, memorabele citaten, belangrijke maatschappijontwikkelingen, ... het kwam allemaal aan bod. Het werd echter geen droge geschiedenisles. Het verhaal werd verteld aan de hand van de nieuwste technieken en werd doorspekt met muziek en dans uit deze bijzonder veelzijdige periode. Kwamen o.a. aan bod in dit tweede deel: een aankondiger op een segway, bmx-acrobaten, een praalwagen met ledscherm, een flash-mob, een nieuwe compositie met gekende popdeuntjes, Keizer Karel die als wereldreiziger kennis maakt met het nieuws van de voorbije 45 jaar, ...

Na de reis doorheen de tijd, was hét moment van de avond aangebroken, waarbij de dansende Gildereuzen Indiaan, Mars en Goliath op de tonen van het 'Ros Beiaard' en 'Ons Banier' - gebracht door de Ros Beiaardharmonie - omringd werden door fakkeldragers, hellebaardiers en buskruitschutters.

Na de Omwegang werd het publiek getraakteerd op een luchtvuurwerk van de bovenste plank, gesynchroniseerd op muziek van de voorbije 45 jaar. Als afsluiter vond er opnieuw een Reuze(n)fuij plaats op de Grote Markt, waarbij jong en oud, Dendermondenaar en bezoeker kon verbreederen tot in de vroege uurtjes.

Katuit 2011 werd door het Ros Beiaardcomité, maar ook door pers en publiek, gezien als een gewaagde (wegens zeer vernieuwend) maar zeer geslaagde editie, waarbij zo'n 30.000 toeschouwers genoten van een prachtige zomeravond in Dendermonde. Een nauwe samenwerking met politie, brandweer, Rode Kruis, bewakingsagenten en stewards zorgde bovendien voor een vlot verloop zonder enig incident.

Als bijlage kan u de programmabrochure van de Reuzenomwegang Katuit 2011 terugvinden.

5 Vermeld de maatregelen die uiterlijk binnen een jaar voor de borging genomen zullen worden.

Bestendiging van de fysieke borging (beschermen en bewaren)

De fysieke borgingsmaatregelen die in vraag 4 opgesomd werden, zullen ook in het komende jaar bestendig worden (cf. veilige bergplaats voor het Ros Beiaard, de Gildereuzen en het andere omwegangpatrimonium). Ook de archivering van dossiers i.v.m. het Ros Beiaard, de Reuzen en de omwegangen heeft een permanent karakter.

Bestendiging van de 'mentale' borging (sensibiliseren en transmissie)

De maatregelen die opgesomd werden inzake de 'mentale' borging van het erfgoed zullen eveneens bestendig worden. Zo zijn er opnieuw overleg- en evaluatiemomenten voorzien met dichte betrokkenen zoals de pijnders, de reuzendragers, de Ros Beiaardharmonie, de groepscommissarissen, enz. Op vlak van publiekswerking zullen initiatieven zoals de Ros Beiaardwebsite, de contacten met scholen en met de pers, de uitgave van souvenirs, enz. voortgezet worden.

Bestendiging van de vzw Ros Beiaardcomité en het Ros Beiaardsecretariaat

De vzw Ros Beiaardcomité die in 2008 door de stad Dendermonde werd opgericht als 'extern verzelfstandigd agentschap', dient ingevolge het gemeentedecreet in de eerste helft van 2013 een werkingsrapport voor te leggen aan de nieuw samengestelde gemeenteraad. Deze kan dan beslissen om: de vzw te bestendigen (in dat geval moet ze opnieuw worden samengesteld), de vzw om te vormen of de vzw op te heffen.

In het voorbije jaar is er zowel binnen het comité als in overleg met het college van burgemeester en schepenen van gedachten gewisseld over de toekomst van de vzw Ros Beiaardcomité. Zowel het huidige comité (waar alle fracties uit de gemeenteraad vertegenwoordigd zijn) als het stadsbestuur zijn principieel voorstander van een behoud van de vzw Ros Beiaardcomité na de gemeenteraadsverkiezingen van 2012.

Het valt dan ook te verwachten dat de werking van de vzw zal worden bestendigd en dat een nieuw comité zal worden samengesteld, bestaande uit een reeks leden die nu reeds deel uitmaken van het comité en een reeks nieuwe (jongere) leden, met het oog op de toekomst. Omdat de definitieve beslissing hierover toekomt aan de nieuw samengestelde gemeenteraad vanaf 1 januari 2013, wordt deze passage nog met enig voorbehoud opgenomen in dit rapport. Dit geldt ook voor wat de bestendiging van het Ros Beiaardsecretariaat betreft. Momenteel is dit secretariaat operationeel tot eind 2012. Het nieuwe bestuur dient te beslissen over een autonome bestendiging van het secretariaat of een integratie van dit secretariaat in de stedelijke dienst toerisme. In beide gevallen blijft een aanspreekpunt voor dichte betrokkenen en voor het brede publiek gegarandeerd.

Vorig jaar is ook aangekondigd dat er een onderzoek zou komen met betrekking tot een betere publieksontsluiting en presentatie van het immaterieel erfgoed (mogelijks in het kader van een educatief bezoekerscentrum). Hierover is binnen het Ros Beiaardcomité overleg gepleegd alsook met het college van burgemeester en schepenen. De voorlopige conclusie is dat het een interessante denkpiste betreft die eventueel in een volgende bestuursperiode verder kan uitgewerkt worden (financiering, locatie, aantrekken van partners, ...). Op korte termijn zijn hier geen nieuwe ontwikkelingen te verwachten.

De Reuzenommegang 'Katuit' op donderdag 30 augustus 2012

Momenteel wordt er binnen het Ros Beiaardcomité al volop gewerkt aan een nieuwe succesvolle editie van de Reuzenommegang. Op donderdag 30 augustus 2012 zullen Indiaan, Mars en Goliath schitteren in een ommeegang die opnieuw het midden zal houden tussen traditie en vernieuwing. Ook de promotie en communicatie rond de Reuzenommegang zal in de komende weken opgevoerd worden, zodat iedereen kan meegenieten van een reuze(n)avond in Dendermonde.

6 Vermeld de erkende cultureel-erfgoedorganisatie of -organisaties waarmee u hebt samengewerkt of waarmee u zult samenwerken en beschrijf de manier waarop u samenwerkt.

Het gaat hier om organisaties die erkend en/of gesubsidieerd worden op basis van het decreet op de Volkscultuur van 1998, het Archiefdecreet van 2002, het Erfgoeddecreet van 2004 of het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008, of om cultureel-erfgoedcellen van gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de VGC waarmee de Vlaamse Gemeenschap een cultureel-erfgoedconvenant heeft gesloten.

*Geef ook telkens een **evaluatie** van die samenwerking.*

Reeds vele jaren voor het bestaan van bovengenoemde decreten, werkte het Ros Beiaardcomité al samen met de stad Dendermonde. Samen zorgden ze ervoor dat het immaterieel erfgoed de aandacht kreeg die het verdiende en zorgden ze voor een ontsluiting naar het grote publiek. Zo kan het Ros Beiaardcomité onder meer een beroep doen op de expertise van de stedelijke musea en het archief inzake de fysieke bescherming van erfgoedelementen of het raadplegen van oude archiefstukken. De dienst toerisme levert promotionele ondersteuning en de technische dienst staat in voor de nodige logistiek. Met verschillende cultuurpartners van de stad (o.a. Cultuurcentrum Belgica, de bibliotheek, de cultuurbeleidscoördinator, de Dendermondse Gidsenkring) en de onderwijsinstellingen in Dendermonde wordt ook samengewerkt voor het gezamenlijk uitwerken van projecten rond het Ros Beiaard, de Reuzen en de ommeegangen.

Sedert eind 2011 bestaat er in Dendermonde ook een erkende regionale erfgoedcel 'Cultuurlijk' die zal werken rond immaterieel erfgoed. Deze erfgoedcel zit momenteel nog in een opstartfase (met o.a. de aanwerving van projectmedewerkers en het overleg met de deelnemende gemeentebesturen inzake de concrete werking van de erfgoedcel). Van zodra 'Cultuurlijk' volledig operationeel is, zal onderzocht worden op welke wijze het Ros Beiaardcomité met deze nieuwe erfgoedspeler kan samenwerken.

In de voorbije maanden heeft het Ros Beiaardcomité ook haar medewerking verleend aan het initiatief van Volkskunde Vlaanderen om een databank aan te leggen van alle reuzen en alle feesten in Vlaanderen. De gegevens van het Ros Beiaard, de Gildereuzen Indiaan, Mars en Goliath werden ingegeven in de databank van het 'Reuzenregister'. De gegevens van de Ros Beiaardommegang en de Reuzenommegang 'Katuit' werden ingevoerd in het 'Feestregister'.

Ook met het Maison des Géants in Ath bestaat een goede samenwerking en informatie-uitwisseling. Zo levert het Ros Beiaardcomité elk jaar de nodige informatie en het nodige fotomateriaal aan om opgenomen te worden in de 'Reuzenkalender' van het Maison des Géants.

Zeer recent was het Ros Beiaardcomité vertegenwoordigd op de infodag 'Borgen van ICE', georganiseerd door 'Kunsten en Erfgoed'. Daar werd onder meer de nieuwe interactieve website met databank voorgesteld die vanaf september 2012 zal gelanceerd worden en waaraan het Ros Beiaardcomité haar medewerking zal verlenen.

Het is de bedoeling om al deze en andere contacten (o.a. Unesco Vlaanderen en Toerisme Vlaanderen) ook in de toekomst te bestendigen en samen te werken waar mogelijk.

Bij te voegen bijlagen

7 Geef, als dat van toepassing is, een lijst van alle bijlagen die u bij uw aanvraag volgt.

Vermeld alleen de bijlagen die verband hebben met de genomen maatregelen.

Bijlage : Programmabrochure Reuzenommegang Katuit 25 augustus 2011

Ondertekening door de aanvrager

8 Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en in het bijbehorende opvolgingsdossier naar waarheid ingevuld zijn.

datum dag

0	5
---	---

 maand

0	6
---	---

 jaar

2	0	1	2
---	---	---	---

handtekening

Privacywaarborg

9 Het agentschap Kunsten en Erfgoed, Arenbergstraat 9, 1000 Brussel, verwerkt de gegevens die u in dit formulier meedeelt, voor identificatiedoeleinden. Overeenkomstig de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens hebt u het recht om kennis te krijgen van uw gegevens in ons bestand en zo nodig de verbetering ervan aan te vragen.

Voor meer informatie over de verwerking van uw gegevens kunt u het register bij de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer raadplegen.

Rapportage 2011

Voortgangsrapportering over de borging van een element van immaterieel cultureel erfgoed

KE-CE-007-110420

Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Kunsten en Erfgoed

Afdeling Erfgoed

Arenbergstraat 9, 1000 BRUSSEL

Tel. 02 553 68 68 – Fax 02 553 69 69

E-mail: marina.laureys@cjsm.vlaanderen.be

Website: www.kunstenenerfgoed.be

In te vullen door de
behandelende afdeling
ontvangstdatum

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier rapporteert u aan het Agentschap Kunsten en Erfgoed over de recent uitgevoerde en geplande activiteiten op het vlak van de borging van het genoemde element van immaterieel cultureel erfgoed. Die activiteiten meldt u in het kader van de jaarlijkse opvolging van elementen die in de Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed zijn opgenomen.

Aan wie bezorgt u deze aanvraag?

U kunt dit formulier zowel op papier als digitaal indienen:

- Vul het formulier elektronisch in, druk het af, en stuur het ondertekend in **twee exemplaren** naar het adres bovenaan op dit formulier, t.a.v. Marina Laureys, afdelingshoofd.
- Stuur het digitale exemplaar via e-mail naar cultureelerfgoed@vlaanderen.be, of bezorg het op cd-rom.

Wie is de contactpersoon voor uw aanvraag?

De contactpersonen voor uw aanvraag zijn Dries Van Den Broucke, dries.vandenbroucke@cjsm.vlaanderen.be en Arlette Thys, arlette.thys@cjsm.vlaanderen.be.

Waar vindt u meer informatie?

Het reglement Immaterieel Cultureel Erfgoed vindt u op www.kunstenenerfgoed.be.

Gegevens van de aanvrager

1 Vul hieronder de gegevens van de aanvrager in.

naam van de organisatie Vlaamse Beiaardvereniging
eventuele roepnaam _____
rechtspersoonlijkheid VZW
website www.beiaard.org
korte voorstelling van de aanvrager Vereniging van bespelers, eigenaars en liefhebbers van beiaarden die als doel heeft om de beiaardcultuur te borgen in al haar aspecten

2 Vul de correspondentiegegevens van de aanvrager in.

aanschrijftitel De heer Mevrouw
voor- en achternaam Carl Van Eyndhoven
straat en nummer Allewaertstraat 9
postnummer en gemeente 2000 Antwerpen
telefoon- of gsm-nummer 0476-33 73 30
e-mailadres Carl.v.e@skynet.be

aanschrijftitel De heer Mevrouw
voor- en achternaam Luc Rombouts
straat en nummer De Bruelen 22

postnummer en gemeente 2980 Zoersel

telefoon- of gsm-nummer 0475-69 06 69

e-mailadres Luc.rombouts@telenet.be

Gegevens van het element van immaterieel cultureel erfgoed

Identificatie van het element

3 Vul de naam van het element in.

De Vlaamse beiaardcultuur

Borging van het element

4 Geef de voorbije en de huidige acties die genomen zijn om het element te borgen sinds het jaar van de aanvraag of sinds het vorige rapporteringsjaar

1. Conservatie (= behouden van materiële aspecten van beiaardcultuur)

- 1.1. Restauratie en uitbreiding van de beiaard van Wingene (inspeling 12 november 2011)
- 1.2. Restauratie van de beiaard van Ieper (inspeling juni 2012)
- 1.3. Grondige revisie van de beiaard van Oudenaarde (inspeling op 10 juni 2012)
- 1.4. Handleiding met richtlijnen voor beiaardiers met het oog op een betere zorg voor hun archief (afwerking voorzien zomer 2012)

2. Documentatie en onderzoek

- 2.1. Studiedag over Nieuwe perspectieven op beiaarderfgoed (17 september 2011)
- 2.2. Doctoraat over uitvoeringspraktijk op beiaard in de 17de eeuw door Carl Van Eyndhoven (promotie 25 augustus 2012)
- 2.3. Stage door Klaas Jaap Vandermeijden (stafmedewerker Resonant) in het kader van opleiding Archivistiek: Erfgoed- en hedendaags naar het archief van de Koninklijke Beiaardschool te Mechelen (verhandeling af te leveren in augustus 2012)
- 2.4. Studiedag over Jef Denyn in Mechelen (29 september 2012)

3. Transmissie (zowel via onderwijs als publicaties)

- 3.1. Werking Koninklijke Beiaardschool 'Jef Denyn'
- 3.2. Internationale Masterclass beiaardspel in Lier door Geert D'hollander en Koen Van Assche (5-8 juli 2012)
- 3.3. VBV-Magazine, met onder meer verderzetting van monografieën over de Vlaamse beiaarden
- 3.4. Opstellen dossier Voorbeeldpraktijk in immaterieel cultureel erfgoed voor Unesco (ingediend maart 2012)
- 3.5. 'De Beiaard van Wingene', boek n.a.v. de restauratie en uitbreiding van de beiaard (publicatie juni 2012)

4. Valorisatie (= het verbeteren van het beiaardaanbod)

- 4.1. Actie met het oog op een nieuwe beiaard in Neerpelt, door Jan Verheyen
- 4.2. Revalorisatie van de beiaard van het Belgisch parlement, onder impuls van Frank Deleu (eerste concertreeks zomer 2012)
- 4.3. Opstart actie met het oog op een nieuwe mobiele beiaard in Mechelen (Beiaardschool, Vereniging voor Toren en Beiaard, stad Mechelen)

5. Promotie (= publieksinitiatieven en de communicatie hierrond)

- 5.1. Beiaardjeugdwedstrijd in Mechelen (21 en 22 april 2012)
- 5.2. Beiaardspel tijdens de Open Kerkendag op een aantal lokaties (3 juni om 14 u)
- 5.3. Integratie van de beiaard in Erfgoeddag (Brugge, Leuven)
- 5.4. Integratie van de beiaard in de Gentse Feesten (actie: 'laat je naam klinken op de Gentse beiaard')
- 5.5. Concertreeks 'Bach on Bells' in samenwerking met Museum M te Leuven (Bach als inspiratie voor kunstenaar Sol LeWitt)
- 5.6. Integratie in multiculturele happening 'de wereld in stad' in Hasselt (9-12 augustus)
- 5.7. (Europees) Interreg project met West-Vlaamse en Noord-Franse partners: beiaardfestival met uitwisselingsconcerten, bustrip, dansinitiatie met beiaard, open deur voor leerling-beiaardiers uit Frankrijk en België
- 5.8. Concerten met de elektronische beiaard (gesampelde klanken van de beiaard van Brugge) i.s.m. Scola Gregoriana (Brugge) en Belgian Brass (Tongeren Basilica concerten, Brugge, Kathedraal Doornik)
- 5.9. Publicatie van de zomerkalender met beiaardconcerten in West-Vlaanderen en Frans-Vlaanderen. Inclusief technische fiches van alle beiaarden van deze regio. 4-talige publicatie van de Provincie West-Vlaanderen
- 5.10. Courante promotie rond de jaarlijkse zomerconcerten op de Vlaamse beiaarden

5 Vermeld de maatregelen die uiterlijk binnen een jaar voor de borging genomen zullen worden.

6. Conservatie

6.1. Restauratiedossiers in voorbereiding: Tienen, Hoogstraten, Nieuwpoort

7. Documentatie en onderzoek

- 7.1. Studiedag rond het borgen van beiaarderfgoed (nog niet beslist; mogelijke activiteit in het voorjaar van 2013)
7.2. Publicatie CD-rom met het versteekboek + transcripties van Th. De Sany, Brussel, 1648 door de VBV

8. Transmissie

- 8.1. Educatief project rond beiaard in de basisscholen van Mechelen en omstreken, met lessenspakket, theatervoorstelling 'Rocky het klokkie', workshop en interactieve rondleiding in de Sint-Romboutstoren (oktober 2012 tot maart 2013)
8.2. Voorbereiding Wereldbeiaardcongres in Antwerpen 2014 met postcongres in Brugge en de Westhoek

9. Valorisatie

- 9.1. Productie nieuwe mobiele beiaard 'bronzen piano' door Koen Van Assche en Anna Maria Reverté

10. Promotie

- 10.1. Promotie van de beiaard in het kader van de Open Monumentendag (Klank – woord – beeld) in Leuven, Hasselt en Neerpelt (9 september 2012)
10.2. Lessenreeks 'Zingend brons' door Luc Rombouts voor Universiteit Vrije Tijd van Davidsfonds (sept.-okt. 2012)
10.3. Engelse vertaling boek 'Zingend brons' van Luc Rombouts (Universitaire Pers Leuven – publicatie verwacht in voorjaar 2013)
10.4. CD Beiaard en Folkmuziek door Jan Verheyen (release voorzien november 2012)

6 Vermeld de erkende cultureel-erfgoedorganisatie of -organisaties waarmee u hebt samengewerkt of waarmee u zult samenwerken en beschrijf de manier waarop u samenwerkt.

Het gaat hier om organisaties die erkend en/of gesubsidieerd worden op basis van het decreet op de Volkscultuur van 1998, het Archiefdecreet van 2002, het Erfgoeddecreet van 2004 of het Cultureel-erfgoeddecreet van 2008, of om cultureel-erfgoedcellen van gemeenten, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden of de VGC waarmee de Vlaamse Gemeenschap een cultureel-erfgoedconvenant heeft gesloten.

Geef ook telkens een **evaluatie** van die samenwerking.

- Resonant (zie 1.4, 2.1, 3.4.): positief, nieuwe inhoudelijk perspectieven aangereikt in de materie
- Open Kerkendag (zie 5.2.): positieve samenwerking; publieke belangstelling moeilijk te meten
- Erfgoeddag (zie 5.3)
- Open Monumentendag (zie 10.1): nabije toekomst

Bij te voegen bijlagen

- 7 Geef, als dat van toepassing is, een lijst van alle bijlagen die u bij uw aanvraag volgt.
Vermeld alleen de bijlagen die verband hebben met de genomen maatregelen.

Ondertekening door de aanvrager

- 8 Vul de onderstaande verklaring in.

Ik verklaar dat alle gegevens in dit formulier en in het bijbehorende opvolgingsdossier naar waarheid ingevuld zijn.

datum dag

0	3
---	---

 maand

0	7
---	---

 jaar

2	0	1	2
---	---	---	---

Privacywaarborg

- 9 *Het agentschap Kunsten en Erfgoed, Arenbergstraat 9, 1000 Brussel, verwerkt de gegevens die u in dit formulier meedeelt, voor identificatiedoeleinden. Overeenkomstig de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens hebt u het recht om kennis te krijgen van uw gegevens in ons bestand en zo nodig de verbetering ervan aan te vragen.*
- Voor meer informatie over de verwerking van uw gegevens kunt u het register bij de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer raadplegen.*